

İnsanların hayırlısı, insanlara faydalı olandır. (H.Şerif)
Bir kavmin efendisi, onlara hizmet edendir. (H.Şerif)

DİN DERSLERİ – 2 (10-12 YAŞ GRUBU)

İMANIN VE İSLÂM'IN ŞARTLARI

AHLÂK DERSLERİ VE KIRK HADİS

NAMAZ DUÂ VE SÛRELERİ

HASAN KUŞ

İTHÂF: Üzerimde maddî veya mânevî hakkı ve emeği olanlara ithaf ederim...

HASAN KUŞ

7/08/1971 tarihinde, Edirne ili İpsala ilçesinin İbriktepe kasabasında dünyaya geldi. İlkokulu kasabasında bitirdi. Ortaokul ve Lise öğrenimini Edirne İmam – Hatib Lisesi'nde tamamladı. Üniversiteye A.Ü. İlâhiyat Fakültesinde başladı. Yatay geçişle Bursa U.Ü. İlâhiyat Fakültesine geçti ve buradan 24/06/1994 tarihinde mezun oldu.

Aynı yaz evlilik yoluyla damat olarak Belçika'ya 16/08/1994 tarihinde geldi. Altı yıl bir fabrikada çalıştı. Fahrî olarak imamlık ve dini hizmetlerde, çocuk eğitimi, sosyal rehberlik, hastanelerde hasta ziyaretlerinde bulundu.

Çocukların yaş gruplarına göre ders kitapçıkları hazırladı. Bazı dergilerde yazılar yazdı. Aynı zamanda şiir de yazmaktadır. Çeşitli yerlerde vaaz ve sohbetler yaparak insanımıza faydalı olmak adına çalışmalarında bulundu. Hâlen fahrî olarak hizmet anlayışıyla, sağlığının elverdiği ölçüde Allah rızasını kazanmak amacıyla dini hizmetlerde elinden gelen gayreti göstermektedir.

Hazırladığı Çalışmalar

1. Din Dersleri 1 ve Ahlâk Dersleri (2001 / 7-9 yaş için)
2. Din Dersleri 2 ve Ahlâk Dersleri (2001 / 10-12 yaş için)
3. Din Dersleri 3 ve Ahlâk Dersleri (2001 / 13-15 yaş için)
4. Soru Cevaplı Dînî Bilgiler (Din Dersleri 3'ün soru cevaplı hali)
5. Kalpten Kaleme Şiirler
6. Yazı ve Makaleler
7. Konularla Kırk Hadis'ler
8. Ayetler ve Hadisler İle Hayat

ÖNSÖZ – SUNUŞ

Dînî eğitim ve öğretim, konuşmaya başlanılan andan itibaren ölünceye kadar devam eden bir süreyi kapsamaktadır. Her yaş dönemine göre anlaşılır - usûlüne uygun dînî bilgiler verilmesi; gençlerin ilerleyen yıllarda, dinini yaşayan bir müslüman olmasını kolaylaştıracaktır.

Avrupa’da çocuklarımız, yaygın din öğretiminde genel olarak ya Kur’an okuma durumlarına veya elif cüzünde olmalarına bakılarak yaş farklılığı göz ardı edilerek kendi anadillerinde din eğitimi almaktadırlar. Yaş guruplarının karışık olması ve yaşların birbirine yakın olmayışı; bazıları için dersi sıkıcı, bazıları için de basit hâle getirmektedir.

Bu durumun izâle edilip, olumlu netice alınabilmesi için; dört farklı yaş gurubu oluşturduk ve bunların gelişim ve anlayış özelliklerine göre müfredât programımızı hazırladık. Din Dersleri 2 Kitabını Ahlâk Dersleri ve Kırk Hadis kitapçığı ile birlikte basmayı uygun gördük. Böylece vermek istediğimiz bilgileri bir araya toplamış olduk.

Dersleri anlaşılabilir ve akıcı bir dille izah etmeye gayret ettik.

Amacımız, gençlere faydalı olmak; bu konuda gençleri yetiştirmek isteyenlere ve çocukların anne-babalarına, ihtiyaç duydukları bilgiyi nasıl ve ne

şekilde çocuk ve gençlerimize aktaracaklarını açıklamak ve bu konuda onların başarılı olmalarına katkıda bulunmaktır.

Din Dersleri müfredat konularının tesbiti ve yaşlara göre eğitim usûlü ile ilgili konularda U.Ü.İ.F. öğretim üyelerinden muhterem hocam Yrd. Doç. Dr. Mustafa Öcal'ın eserlerinden istifade edilmiştir.

Ders notlarının öğrencilerimizde kalıcı bir kaynak olmasını sağlamak amacıyla, ders notlarını kitaplaştırmayı uygun gördük. Elinizdeki bu ikinci kitap 10-12 yaş arasındaki öğrencilere yönelik olarak hazırlanmıştır. Bu kitaptaki bilgiler öğrenilmeden, üçüncü kitaba geçilmesini uygun bulmuyoruz. Çünkü ders notları birbirine bağlı ve her biri diğeri üzerine yapılan ilâvelerle oluşturulduğu için, dersi anlama ve kavramada problem olabilir. Öğrenci ve öğreticilere faydalı olması, hataların affı ve hayırlara vesile olması dileği ile...

Hasan Kuş

DİN DERSLERİ 2 (10-12 YAŞ GRUBU)

VE AHLÂK DERSLERİ

İÇİNDEKİLER

KONU

SAYFA

Önsöz – Sunuş.....	
İçindekiler.....	
Soru-Cevaplı Dîni Bilgiler.....	

MÜKELLEF

Mükellef Ne Demektir.....	
Mükellefin Görevleri.....	
Farz, Vacip, Sünnet.....	
Müstehap, Mübah.....	
Haram, Mekruh.....	
Müfsit.....	
İslâm Dîninin Özellikleri.....	
İslâm'ın Evrensel Özellikleri....	
*** Şiir: İman.....	

İMANIN ŞARTLARI

Allah'a İman.....	
Meleklerle İman.....	
Kitaplara İman.....	
Peygamberlere İman.....	
Âhirete İman.....	
Kaza ve Kadere İman.....	
Âmentü Duâsı.....	

İman Yönünden İnsanlar.....
İmanın Kısımları.....
İnsan Niçin Yaratıldı?.....
İman Artar Ve Eksilir mi?.....
Niçin Kitaplar Gönderildi?.....
Niçin Peygamberler
Gönderildi?.....
Niçin Ahiret Hayatı Vardır?.....

İSLÂMİN ŞARTLARI

Kelime-i Şehâdet Getirmek.....
Namaz Kılmak.....
Oruç Tutmak.....
Orucu Bozan Şeyler.....
Zekât Vermek.....
Hacca Gitmek.....

ABDESTİN FARZLARI

Yüzü Yıkamak.....
Elleri (Kolları)Yıkamak.....
Başı Meshetmek.....
Ayakları Yıkamak.....
Abdesti bozan şeyler.....

GUSLÜN FARZLARI

Guslün Farzları.....
Guslün Alınışı.....

TEYEMMÜMÜN FARZLARI

Teyemmümün Farzları.....
Teyemmümün Alınışı.....

NAMAZIN FARZLARI

Namazdan Önceki Farzlar.....
Namazın İçindeki Farzlar.....
Namazı bozan şeyler.....
Namaz Rekâtları.....
Namaz Kılınmayan Vakitler..
Kaza Namazı.....
Seferî Namazı.....
Cenaze Namazı.....
Nâfile Namazlar.....
Sehiv (Yanılma) Secdesi.....

MÜEZZİNLİK

Ezan Ve Kâmet.....
Müezzinliğin Yapılışı.....
Müezzine Bir Hatırlatma.....
Müezzinliğin Fazileti.....

ÇEŞİTLİ KONULAR

Cami Ve Cemaat.....
Mübârek Günler-Geceler..
Duâ Ve Önemi.....
İslâm'da Akıl Ve İlim.....
Yemin Ve Keffâreti.....
Adak.....
Namaz Sûrelerinin Sıralaması.....
*** Şiir: Dört Elle Sarılalım Kur'ân'a.....
*** Ahlâk Dersleri Ve Kık Hadis.....
*** Şiir: Peygamberimin Hayatı.....
*** Namaz Duâ Ve Sûreleri.....
*** Şiir: Duâ.....

SORU VE CEVAPLI DÎNÎ BİLGİLER

S: Müslüman mısın? Ne zamandan beri müslümansın?

C: Elhamdülillah - Kâlû belâ'dan beri müslümanım.

S: 'Kâlû Belâ' ne demektir?

C: 'Elestü Birabbiküm' hitâbının cevabı demektir.

S: Kiblemiz neresidir?

C: Kâbe

S: Kimden geldik, kime döneceğiz? Ne için yaratıldık?

C: Allah'tan geldik. Allah'a döneceğiz. Allah'a kulluk etmek için yaratıldık.

S: Allah kaçtır? Nerededir?

C: Birdir - Her yerdedir.

S: Din nedir?

C: Dîn, Allah (c.c.) tarafından, peygamberler aracılığı ile insanların dünya ve ahirette mutlu olmaları için bildirilen emir ve yasaklardır.

S: Kelime-i Tevhid'i ve manasını söyleyiniz?

C: 'Lâ ilâhe illallâh Muhammedürrasûlullah.'

Manası: Allah'tan başka ilah yoktur. Hz. Muhammed, Allah'ın peygamberidir.

S: Kelime-i Şehâdeti ve manasını söyleyiniz?

C: 'Eşhedü ellâilâhe illallâh ve eşhedü enne Muhammeden abduhû ve Rasûluhû'

Manası: Allah'tan başka ilah olmadığına ve Hz. Muhammed'in Allah'ın kulu ve peygamberi olduğuna şahadet ederim.

S: Bir kişinin müslüman olabilmesi için ne yapması gerekir?

C: Kelime-i Şehâdet getirmesi gerekir.

S: Rabbin kim?

C: Hz. Allah (c.c).

S: Dînin ne?

C: İslâm.

S: Kitabın ne?

C: Kur'ân-ı Kerîm.

S: Peygamberin kim?

C: Hz. Muhammed Mustafa (s.a.s.)

S: Peygamberimiz ne zaman ve nerede doğmuştur?

C: 571 tarihinde Mekke'de doğmuştur.

S: Peygamberimize peygamberlik görevi kaç yaşında iken verilmiştir?

C: 40 yaşında iken verilmiştir.

S: Peygamberimizin Mekke'den Medîne'ye hicreti ne zaman olmuştur?

C: 622 yılında olmuştur.

S: Peygamberimiz ne zaman ve nerede vefat etti?

C: 632 tarihinde Medîne'de vefat etmiştir.

S: Peygamberimizin anne ve babasının isimleri nelerdir?

C: Annesi: Amine Hatun   Babası: Abdullah'tır.

S: Peygamberimizi himâye eden dedesi ve amcasının isimleri nelerdir?

C: Dedesi: Abdulmuttalip   Amcası: Ebu Talip'tir.

S: Peygamberimizin ebesi ve süt annesinin isimleri nelerdir?

C: Ebesi: Şifâ Hâtun Süt annesi: Halime Hâtun'dur.

S: Peygamberimizin kaç tane çocuğu vardı?

C: 7 tane: 4'ü kız, 3'ü oğlan.

S: Peygamberimizin kız ve oğlan çocuklarının isimleri nelerdir?

C: Kızları: Zeynep, Ümmü Gülsüm, Rukiye, Fatıma. (Hz. Hatic Vâlidemizden)

Oğulları: Abdullah, Kasım (Hz. Hatice), İbrahim (Mısırlı Mariye).

S: İslâm'ın şartları nelerdir?

C: a) Kelime-i Şehâdet getirmek, b) Namaz kılmak, c) Oruç tutmak, d) Zekât vermek, e) Hacca gitmek.

S: İman'ın şartları nelerdir?

C: a) Allah'ın varlığına ve birliğine, b) Meleklerine, c) Kitaplarına, d) Peygamberlerine, e) Ahiret gününe (Öldükten sonra dirilmeye), f) Kaza ve kadere (Hayır ve şerrin Allah'tan olduğuna) inanmaktır.

S: Abdestin farzları nelerdir?

C: a) Yüzü yıkamak, b) Elleri dirseklere kadar, dirseklerle beraber yıkamak, c) Başın dörtte birini meshetmek, d) Ayakları topuklara kadar, topuklarla beraber yıkamak.

S: Abdesti olmayan neleri yapamaz?

C: a) Namaz ve cenaze namazı kılamaz,
b) Kur'ân'a dokunamaz, c) Kâbe'yi tavaf edemez,
d) Tilâvet secdesi yapamaz.

S: Manevî temizlik nasıl olur?

C: Güzel ahlâklı olmakla, iyi ve doğru sözlü olmakla, ibadet etmekle, Kur'an okumakla, tövbe etmekle ve Allah'ı zikretmekle olur.

S: Guslün (Boy abdesti) farzları nelerdir?

C: a) Ağza su vermek, b) Burna su vermek,
c) Hiç kuru yer kalmayacak şekilde bütün vücûdu yıkamak.

S: Gusül abdesti olmayan neleri yapamaz?

C: a) Namaz ve cenaze namazı kılamaz,
b) Kur'an okuyamaz, c) Kur'an'ı elleyemez,
d) Kabe'yi tavaf edemez, e) Tilâvet secdesi yapamaz,
f) Camiye giremez.

S: Teyemmümün farzları kaçtır?

C: İkidir: a) Niyet, b) Elleri iki defa toprağa vurup; birinci vuruşta yüzü, ikinci vuruşta ise kolları meshetmektir.

S: Namazın farzları kaçtır?

C: 6'sı namazdan önce, 6'sı namazın içinde olmak üzere 12 tanedir.

S: Namazın önünde ve içinde olan farzlarını söyleyiniz?

C: Namazdan öncekiler: (Şartları)

- a) Hadesten tahâret : Abdest almak
- b) Necâsetten tahâret : Elbise ve namaz kılınan yerde pislik olmaması
- c) Setrü'l-avret : Avret yerlerini örtmek
- d) İstikbâl-i kible : Kiblemiz olan Kâbe'ye dönmek
- e) Vakit : Namazın vaktinin gelmiş olması
- f) Niyet : Kılacağımız namaza niyet etmek

İçindekiler: (Rükünleri)

- a) İftitâh tekbiri : “Allâhu ekber” diye tekbir almak
- b) Kıyâm : Ayakta durmak
- c) Kıraat : Kur'ân okumak
- d) Rükû : Rukûya eğilmek
- e) Sücûd : Secde etmek
- f) Kâde-i âhire : Selam vermeden önce bir müddet oturmak (Son oturuş)

S: Dört büyük meleğin isimlerini söyleyiniz?

- C: a) Cebrâil (a.s.),
 b) Azrâil (a.s.),
 c) Mikâil (a.s.),
 d) İsrâfil (a.s.)

S: Dört büyük kitabın ismi nedir ve hangi peygamberlere verilmiştir?

- C: a) Tevrat: Hz. Mûsâ (a.s.)'a, b) Zebur: Hz. Davud (a.s.)'a
 c) İncil: Hz. İsâ (a.s.)'a
 d) Kur'ân-ı Kerîm: Hz. Muhammed (s.a.s.)'e

S: Hangi Peygambere kaç sahife (Suhûf) verilmiştir?

- C: a) Hz. Âdem (a.s.)'e 10 sahife
b) Hz. İdris (a.s.)'e 30 sahife
c) Hz. Şît (a.s.)'e 50 sahife
d) Hz. İbrahim (a.s.)'e 10 sahife

S: Beş vakit namazı sırası ile söyleyiniz?

- C: a) Sabah namazı, b) Öğle namazı, c) İkinci namazı,
d) Akşam namazı, e) Yatsı namazı.

S: İtikatta hak olan mezhepler hangileridir?

- C: a) Mâturidî, b) Eşarî

S: Amelde hak olan mezhepler hangileridir?

- C: a) Hanefî, b) Şâfîî, c) Hanbelî, d) Mâlikî.

MÜKELLEF NEDİR VE MÜKELLEFİN GÖREVLERİ NELERDİR?

MÜKELLEF: Sorumlu olmak demektir. Bu sorumluluk; müslüman olmak, akıllı olmak ve buluğ çağına ermekle gerçekleşir. Mükellef, İslâm esaslarına uyması gereken kişi demektir.

MÜKELLEFİN GÖREVLERİ (EFÂL-İ MÜKELLEFİN):

Bütün ibâdetler için geçerli olan ve her bir mükellefin bilmesi gereken görevler vardır. Bunlar sekiz tanedir:

1) FARZ: Ayet ve hadislerde, yapılması hususunda açık ve kesin emirler bulunan hükümlerdir. Namaz, oruç, zekat, hac gibi. Farzlar ikiye ayrılır:

a) Farz-1 Ayn: Mükellef olan kişilerin bizzat yapmaları gereken vazifelere denir. Namaz, oruç vb. gibi.

b) Farz-1 Kifâye: Bazı müslümanların yerine getirmesiyle diğer müslümanların üzerinden kalkan farzlara denir. Cenâze namazı gibi.

Farzları inkar etmek, alaya almak, küçümsemek kişiyi küfre götürür. Farz olan şeyleri yerine getiren sevap kazanır. Terkeden ise günaha girer ve azaba müstehâk olur.

2) VÂCİP: Farzlar kadar kuvvetli delillerle sabit olmamakla beraber yine de çok kuvvetli delillerle sabit olan hükümlerdir. Bayram ve vitir namazlarını kılmak, kurban kesmek gibi.

3) SÜNNET: Peygamber efendimiz (s.a.s.)'ın yaptığı fakat farz olmayan şeylerdir. Sünnet iki kısma ayrılır.

a) Sünnet-i Müekkede: Peygamberimizin devamlı yapıp çok az terkettikleri şeylerdir. Öğle namazının ilk ve son sünneti, ezan, kamet, cemaate devam etmek gibi.

b) Sünnet-i Gayr-ı Müekkede: Peygamberimizin bazan yapıp bazan terkettikleri şeylerdir. İkindinin sünneti ve yatsının ilk sünneti gibi.

Peygamberimizin sünnetlerine, yaptığı davranışlarına ne kadar çok bağlı olur ve onları yaparsak, O'nun şefâatine o kadar çok yakın oluruz.

4) MÜSTEHAP: Yapılması emredilmediği halde, yapanların sevap kazanacak oldukları şeylerdir. Kuşluk, evvâbin, teheccüd namazları kılmak, nâfile oruç tutmak gibi.

Nâfile, tatavvu, mendup kelimeleri Müstehap kelimesiyle aynı mânâdadır.

5) MÜBAH: Yapılması ve yapılmaması câiz olan, yapınca sevap, terkedilince günah olmayan şeylerdir. Yemek, içmek, uyumak, konuşmak gibi. Ancak bu hususlarda aşırı hareket edilip, haram olan bir şekilde bu hususlar yapılırsa, bu şeyler mübah olmaktan çıkar haram olur. Yalan söylemek, haram olan bir şeyi yemek gibi.

6) HARAM: Yapılması kesinlikle yasaklanmış olan şeylerdir. Haramı işleyen günaha, haramdan sakınıp uzak duran sevaba girer. İçki içmek, kumar oynamak, namazı kılmamak, oruç tutmamak gibi.

7) MEKRUH: Yapılması istenmeyen, hoş karşılanmayan şeylerdir. İki kısımdır.

a) **Tenzîhen Mekruh:** Helâle yakın olan mekruhtur. Fakat yine de yapılmaması gereken şeylerdir. Sünnetleri terketmek tenzîhen mekruhtur.

b) **Tahrîmen Mekruh:** Harama yakın olan mekruhtur. Yapılması daha ağır bir cezayı gerektiren şeylerdir. Vâcib olan bir ibadeti terketmek gibi.

8) MÜFSİT: Başlanmış bir şeyi veya meşrû olarak yapılan bir şeyi iptal eden, bozan şeye denir. Bilerek yapılırsa günaha girilir. Unutarak veya hatâen yapılırsa günah olmaz. Namazda konuşmak, oruçlunun yeme-içmesi gibi.

İSLÂM DİNİNİN ÖZELİKLERİ

- 1- İslâm dini en son dindir. Ondan sonra başka bir din gelmeyecektir.
- 2- İslâm dini bütün insanlığa gönderilmiş evrensel bir dindir.
- 3- İslâm dininin hükümleri insanların ihtiyaçlarını karşılayacak şekildedir.
- 4- Allah katında geçerli olan din, İslâm dinidir.

- 5- Aslı bozulmadan bugüne kadar gelebilmiş tek din, İslâm dinidir.
- 6- İslâm dini kendinden önce gelen kitap ve peygamberleri tasdik eder.
- 7- İslâm dini kendinden önce gelen dinlerin hükümlerini yürürlükten kaldırmıştır.

İSLÂM DİNİNİ EVRENSEL YAPAN ÖZELLİKLER

- 1- İslâm, bütün insanlığa gönderilmiştir.
- 2- İslâm, kıyâmete kadar geçerli olan bir dindir.
- 3- İslâm, hem dünya hem de ahiret dinidir.
- 4- İslâm, kolaylık dinidir.
- 5- İslâm'da aşırılık yoktur, her şeyin hayırlısı orta yollu olanıdır.
- 6- İslâm ilim ve akıl dinidir.
- 7- İslâm sevgi ve barış dinidir.

Şiir:

İMAN

Bu gece birisi ölmüş imansız,
Eş, dost, tanıdık ağlıyor çaresiz,
Mahşerde ne olur sizin hâliniz?
İnanmadınız ve yanacaksınız!

İmandır insana en büyük nimet,
İmansız yapılanlar boşa gayret,
İmanını her an muhafaza et,
Tahkîki iman için tefekkür et.

Bir bak etrafında olan bitene,
İmanla ve de imansız ölene,
Sonra durup düşün ve sor kendine:
Kim yakındır Rahmân'ın rahmetine?

İnandım demekle her iş biter mi?
Amelsiz iman bir gün körelmez mi?
Dünyadaki vâde sona ermez mi?
Akl-ı selîm eksikliğini görmez mi?

İmansızın yüzünde nur olur mu?
Kalple inanmadan iman olur mu?
Dünyayı imana tercih olur mu?
İnanmayana şefâat olur mu?

İnandığını yaşayan kazanır,
Canlar da iman yoluna adanır,
Kâmil mü'min günahlardan arınır,
Ahirette, cennette ağırlanır.

Alma canımız imansız olarak,
Ölelim kâmil bir mü'min olarak,
Huzura çıkarma yüz­süz olarak,
Mahşer günü, kılma gölgenden irak.

Allah'ım, iman olsun bize yoldaş,
Odur nârdan kurtaracak arkadaşı,
İman yoksa çok dökersin kanlı yaş,
İmansıza fayda vermez, akan yaş...

Şiir: Hasan Kuş

ÎMANIN ŞARTLARI:

- 1) Allah'ın varlığına ve birliğine inanmak.
- 2) Allah'ın meleklerine inanmak.
- 3) Allah'ın kitaplarına inanmak.
- 4) Allah'ın peygamberlerine inanmak.
- 5) Ahiret gününe ve öldükte sonra dirilmeye inanmak.
- 6) Kaza ve kadere, hayır ve şerrin Allah'tan olduğuna inanmak.

1) ALLAH'A ÎMAN:

Allah (c.c.) vardır, birdir, eşi ve benzeri yoktur. Bu kâinatı ve bu yer ve gökler ile onlarda var olan her şeyi yaratan, idâre eden, görüp gözeten, herkesi hesaba çekecek olan ve her canlıyı kendisine kulluk etsin diye yaratan, büyüten ve yaşatan Hz. Allah'tır. Allah'ın Zâtî (Kendide has) ve subûtî (İnsanlarda da olan fakat insanlardakinden farklı ve üstün olan) sıfatları vardır.

Zâtî Sıfatları:

- a) Vücûd (Varolmak)
- b) Kıdem (Varlığının başlangıcı yoktur),
- c) Bekâ (Varlığının sonu yoktur),
- d) Vahdâniyet (Bir olması),
- e) Muhâlefetün lil havâdis (Yaratılmışlara benzememesi)
- f) Kıyam bi nefsihi (Varolmak için bir şeye muhtaç değildir)

Subûti Sıfatları:

a) Hayat (Diridir, yaşayandır)	b) İlim (Bilmek)
c) Semi' (İşitmek)	d) Basar (Görmek),
e) İrâde (dilemek)	f) Kudret (Gücü yetmek),
g) Kelâm (Kitap göndermek)	h) Tekvin (Yaratmak)

2) MELEKLERE İMAN:

Melekler nurdan yaratılmış olan nûrânî varlıklardır. Yeme-içmeleri yoktur, yorulmazlar, uyumazlar, erkeklik ve dişilikleri yoktur, çok süratlidirler, Allah'a itaat ederler, kesinlikle isyan etmez ve günaha girmezler. Meleklerin hepsinin ayrı ayrı görevleri vardır. Dört büyük melek ve görevleri şunlardır:

- 1- Cebrâil (a.s.): Vahiy meleği.
- 2- Azrâil (a.s.): Ölüm meleği.
- 3- Mikâil (a.s.): Tabiat olaylarıyla görevli.
- 4- İsrâfil (a.s.): Sûr'u üflemeyle görevli olan melektir.

- * Ayrıca, sağ ve solumuzda bulunup amellerimizi yazan 'Kirâmen Kâtibîn' melekleri,
  - * Bizleri koruyan 'Hafaza Melekleri',
  - * Kabirde ölüleri sorguya çeken 'Münker ve Nekir' melekleri vardır.
- Meleklerin sayısını sadece Rabbimiz bilir.

3) KİTAPLARA İMAN:

Hz. Allah (c.c.) insanları uyarmak, nasıl hareket edeceklerini göstermek için, içinde emir ve yasakları bulunan kutsal kitaplar göndermiştir. Ve insanlardan da bu göndermiş olduğu kitaplara uymalarını istemiştir. Dört büyük kitap şu peygamberlere indirilmiştir:

Tevrat: Hz. Musa'ya, Zebur: Hz. Davud'a, İncil: Hz. İsa'ya ve Kur'ân-ı Kerîm: Hz. Muhammed'e indirilmiştir.

Bu dört kitaptan başka, gönderilmiş olan sahifeler (Suhûf) vardır. Bunların, sayısı 100'dür. Dağılımı ise şöyledir: 10 sahife Hz. Adem'e, 30 sahife Hz. İdris'e, 50 sahife Hz. Şit'e, 10 sahife Hz. İbrahim'e verilmiştir.

4) PEYGAMBERLERE İMAN:

Zaman zaman şaşırmış, hak yoldan uzaklaşmış olan insanları ve kavimleri îkaz etmek, onlara doğru olanı öğretmek, Allah'ın emirlerini, O'na nasıl ibâdet edeceklerini insanlara anlatmak için Allah (c.c.)'ın, insanların arasından seçip görevlendirdiği yüce şahsiyetlere peygamber denir. Kur'ân'da 25 tane peygamber ismi geçmektedir. Fakat Kur'ân'da ismi yazılmamış olan bir çok peygamber vardır. 124 bin peygamber olduğu bildirilmektedir. Tabii ki en doğrusunu ancak Allah bilir.

Peygamberlerin bazı sıfatları vardır:

- a) Sıdk (doğru insanlardır),
- b) Emânet (güvenilirdirler),
- c) Fetânet (zekîdirler),
- d) İsmet (günah işlemezler),
- e) Tebliğ (emir ve yasakları açıklayıp duyururlar).

Resûl: Kendisine kitap veya sahife indirilen peygamberlere denir.

Nebî: Kenisine kitap veya herhangi bir sahife indirilmeyen peygambere denir. Resûl, yeni bir şeriatle amel eder. Nebî ise kendisinden önceki peygamberin şeriatıyla amel eder.

5) ÂHİRETE İMAN:

Her şeyin bir sonu olduğu gibi bu dünyanın da bir sonu vardır. Nasıl ki her günün bir gecesi, her baharın bir kışı vardır; bu dünyanın da âhireti vardır. Bu dünyadaki hayat sona erip bütün canlılar öldükten yani kıyâmet koştuktan sonra âhiret hayatı başlayacaktır. Âhiret hayatında ölüm yoktur. Orada herkes dünyada yaptığı şeylerin hesabını verecek.

İyilik yapıp, hayırlı ameller işleyenler cennete; buna karşılık kötülük işleyip günaha girenler, Allah'a isyan edip, şeytana uyanlar cehenneme girecektir.

Âhiret hayatındaki yaşantı bu dünyadaki yaşantıdan tamamen farklıdır. Burası ölümlü dünya, orası ise ölümsüz bir dünyadır. Dünyada iken horlananlar, zulüm görenler, hakları gasbedilenler; ahirette haklarını zalimlerden alacaklardır.

6) KAZA VE KADERE İNANMAK:

Kader: Allah'ın, ezelden ebede kadar olacak olan şeylerin; yerini, zamanını, nerede ve nasıl meydana geleceğini, ezeli ilmi ile bilip, ilâhî irâde ile takdîr etmesine denir.

Kaza: Ezelde Allah tarafından bilinip takdir edilen şeylerin, yeri ve zamanı geldiğinde ezeldeki bilgi ve takdire uygun olarak Allah tarafında yaratılıp, ortaya çıkarılmasına denir.

İyi ve kötüyü, hayrı ve şerri yaratan Allah'tır. Allah (c.c.) insana irâde vermiş ve bu seçme hakkıyla iyi veya kötüyü seçme hususunda insanı serbest bırakmıştır. Fakat bizlerden iyi olanları yapmamızı istemiş, kötü olanlardan ise kaçınmamızı istemiştir. İşte iyiyi veya kötüyü kul kendi irâdesiyle seçer, Allah ta kulun bu seçimine göre onu hesaba çeker. İyilik yapanlar sevap, kötülük yapanlar da günah kazanırlar. Kul iyilik yapmak isterse iyiliği, kötülük yapmak isterse kötülüğü onun için yaratan Allah'tır. Allah'ın dilemesi olmadan hiç bir şey gerçekleşmez.

Yukarıda kısaca açıkladığımız îman esaslarına “**Âmentü**” denir ve duâsı şöyledir: “**Âmentü billâhi ve melâiketihî ve kütübihî ve rusulihî ve'l yevmi'l âhiri ve bi'l kaderi hayrihî ve şerrihî minallâhi teâlâ ve'l ba'sü ba'de'l mevt. Hakkun, Eşhedü ellâilâhe illallâh ve eşhedü enne Muhammeden abduhû ve rasûlühû.**”

Bir mümin bu îman esaslarının hepsine inanır. Bir tanesini bile inkâr edip kabul etmemek kişinin dinden, îmandan çıkmasına sebep olur.

İnsanlar îman yönünden şu sınıflara ayrılırlar: Mümin, münâfık, kafir, müşrik.

MÜMİN: İman esaslarına ve peygamberimizin Allah'tan getirdiği bütün emir ve yasaklara olduğu gibi inanıp, bu inancını diliyle söyleyip, kalbiyle de tasdik eden kişidir.

MÜNÂFIK: İman esaslarına, peygamberimize ve onun Allah'tan getirdiği emir ve yasaklara kalben inanmadığı halde diliyle inandığını söyleyen, iki yüzlü kişidir.

KAFİR: İman esaslarını, peygamberimizi ve onun bildirdiği emir ve yasakları kalbiyle ve diliyle kabul etmeyip inkâr eden kişidir.

MÜŞRİK: Allah'a ortak koşan kişi demektir. Herhangi bir kimseyi veya nesneyi Allah'ın isim ve sıfatlarında, güç ve kudretinde görmek. Vesile olan şeyleri, sebepleri görüp yücelterek yaratana, nimet ihsan edeni unutmak. Kendisine ihsan olunan şeyin Allah'ın dışında başka bir varlıktan olduğunu düşünmek veya söylemek gibi hususlar imanı tehlikeye sokan hususlardır.

İMANLA İLGİLİ BAZI MESELELER

- * İman esaslarının hepsine birden inanmaya ‘İcmâlî İman’ denir.
- * İman esaslarına ayrı ayrı inanmaya ‘Tafsîlî İman’ denir.
- * Başkalarından görerek ve duyarak inanmaya ‘Taklîdî İman’ denir.
- * Araştırarak, düşünerek, aklını yorarak inanmaya ‘Tahkîkî İman’ denir.
- * İnsan; Allah’a kulluk etmek, imtihan olmak ve kendisi için yaratılan nimetlerden istifade etmek için yaratılmıştır.
  - * İman edilecek esaslar yönünden iman ne artar ne de eksilir. Kişinin imanı sadece kuvvet yönünden artar, zayıflık yönünden azalır. İman esaslarından birini inkar veya gereksiz görüp hafife almak imanı azaltmaz, kişiyi dinden çıkarır.
  - * İnanığımız Allah’a nasıl kulluk edeceğimizi öğretmek, Allah’ın bizden yapmamızı ve terketmemizi istediği şeyleri öğretmek ve iki dünya mutluluğuna ulaşabileceğimiz yolu bize göstermek ve ahiret hayatı ile ilgili bilgileri vermek için kitaplar ve bunları açıklayan peygamberler gönderilmiştir.
  - * Dünyada Allah’ın emirlerine göre yaşayanların ödüllendirilmesi, O’na karşı gelip isyan edenlerin cezalandırılması, haksızlık yapanların cezalandırılması, mağdur insanların haklarını alabilmeleri için ahiret yaratılmıştır.

İSLÂMİN ŞARTLARI:

- 1) Kelime-i Şehâdet getirmek.
- 2) Namaz kılmak.
- 3) Oruç tutmak.
- 4) Zekât vermek.
- 5) Hacca gitmek.

1) KELİME-İ ŞEHÂDET GETİRMEK:

Bir kişinin müslüman olabilmesi için yapması gereken ilk iş; o kişinin kelime-i şehâdet getirmesi ve buna kalbiyle tereddütsüz bir şekilde inanmasıdır. Bu açıdan kelime-i şehâdet, kişiye İslâmın kapısını açan bir anahtardır. Kelime-i şehâdeti diliyle söyleyen bir kişiye sen müslüman değilsin diyemeyiz.

2) NAMAZ KILMAK:

Aklı başında olan ve bülûğ çağına ermiş olan kadın-erkek her müslümana namaz kılmak farzdır. Her müslüman günde beş vakit namazı kılmakla mükelleftir. Bu beş vakit namaz: Sabah, öğle, ikindi, akşam ve yatsı namazlarıdır.

Ayrıca haftada bir Cuma namazı kılmak erkekler için farzdır. Aynı şekilde Ramazan ve Kurban bayramı namazları vardır. Namazları vaktinde kılmalı, vaktinde kılamadığı namazları da bir an önce kaza etmeye bakmalıdır. Vakti müsâit olduğunda nâfile namaz kılmaya da gayret etmelidir.

3) ORUÇ TUTMAK:

Senede bir ay, Ramazan ayında oruç tutmak âkil, bâliğ her müslümana farzdır. Ancak oruç tutamıyacak kadar hasta ve yaşlı olanlar, çocuğunu emzirmek zorunda olan kadınlar, yolculukta bulunanlar yani seferî olanlar daha sonra, Ramazan ayı hâricinde müsâit oldukları zaman kaza etmek şartıyla oruç tutmayabilirler.

Bile bile, kasden orucu bozmanın cesası (keffâreti); iki ay hiç ara vermeden oruç tutmaktır. Bu orucu bilerek bozmanın cezasıdır. Bozduğu gün için de güne gün yani bir gün oruç tutacaktır. (2 ay + bozduğu gün sayısı.)

Unutarak yemek ve içmek, kan vermek, koku koklamak, vücuduna krem veya yağ sürmek orucu bozmaz.

ORUCU BOZAN ŞEYLER: Bile bile yemek içmek ve cinsi münasebette bulunmak. Sahur vakti girince yemeğe içmeğe devam etmek, iftar olmadan yemek içmek.

4) ZEKÂT VERMEK:

Zekât, mal ile yapılan bir ibâdettir. Aslî ihtiyaçlar dediğimiz; yeme, içme, giyinme, barınma vb. masraflardan sonra elde kalan para veya altın nisab miktarını (dinimizde belirlenmiş olan zenginlik ölçüsünü) tutuyor veya geçiyorsa bu kişiye zekât vermek farzdır. Nisab miktarı 80 gr. altın veya onun karşılığı olan paradır. Zekât her sene bir defa verilir.

Zekâtın oranı % 2.5'tur. Elde mevcut olan para ve altın hesap edilir, bunun % 2.5'ü zekât olarak fakirlere verilir. Zekâtı verilmeyen bir malın içerisine pislik bulaşmış olur. Çünkü zekât Allah (c.c.) tarafından fakir olan müslümanlara tanınmış bir haktır. Zekât zengin müslüman için malının pislîğidir. Fakir olan müslüman için ise bir sevinçtir, nîmettir.

Zekât verilirken, muhtaç durumda olan akrabalarından başlamak tavsiye edilmiştir.

5) HACCA GİTMEK:

Hacc, mal ve bedenle yerine getirilen bir ibâdettir. Hacc ibadeti, akıllı, bülûğa ermiş ve dinen zengin olan müslümanlara hayatları boyunca bir defa gitmek farzdır.

Zenginliğin yanı sıra, hacc yolunun emniyetli olması, hacca gidecek kişinin sıhhatli olması, geride bıraktığı eşi ve çocuklarının nafakalarını temin etmiş olması da gereklidir.

Zengin olan bir kişi, sıhhatli değil de hasta olur ise kendisine vekâleten başka bir şahsı hacca gönderebilir. Vekili olarak gönderdiği kişi de haccı o kişi namına niyet ederek yapar.

TEMİZLİK

ABDESTİN FARZLARI:

- 1) Yüzü yıkamak.
- 2) Elleri dirseklere kadar, dirseklerle beraber yıkamak.
- 3) Başın dörtte birini meshetmek.
- 4) Ayakları topuklara kadar, topuklarla beraber yıkamak.

Açıklamalar:

1) Yüzü Yıkamak: Yüzün sınırı; iki kulak memesi arasında kalan yer ile alınımızdaki saç bitiminden başlayıp, çene altına (gırtlığa) kadar olan kısımdır. Abdest alırken bu belirtilen sınırlar içerisinde kalan kısmın yıkanması farzdır.

Abdest alırken dudakların dış kısmı ile, göz kapakları sıkılmayarak serbest bırakılmalı ve onlarında ıslanması sağlanmalıdır. Yüz ve diğer sayacağımız farz olan organlarda kuru yer kaldığı zaman abdest alınmamış olur.

2) Kolları Yıkamak: Ellerimizden başlayarak dirseklere kadar olan kısmı yıkamak farzdır. Dirsekleri yıkarken dirsekte kuru yer kalmamasına dikkat etmeli ve tam dirseğe kadar değil de dirseği biraz geçirmek sûretiyle dirseğimizin tam olarak yıkandığına kâni olacak şekilde yıkamalıyız.

3) Başı Meshetmek: Başın dörtte birini meshetmek farzdır. Sağ elimizi ıslatır ve onun iç kısmıyla başımızı meshederiz. Mesh ederken suyun ıslaklığını başımızın

derisinin hissetmesi gerekmez. Saçlarımızı ıslak elimizle mesh etmemiz yeterlidir.

4) Ayakları Yıkamak: Parmak uçlarından başlayarak topuklarla beraber ayaklarımızı yıkamak farzdır. Ayaklarımızı yıkarken parmaklarımızın arası kuru kalmasın diye aralarını el parmaklarımızla hilâllememiz gerekir.

ABDESTİ BOZAN ŞEYLER: Kan, irin, bayılmak, uyumak, ağız dolusu kusmak, büyük ve küçük tuvaleti yapmak, yellenmek, namazda yanındakinin duyacağı şekilde gülmek, sarhoş olmak.

GUSLÜN FARZLARI:

- 1) Ağıza su vermek. (Mazmaza)
- 2) Burna su vermek. (İstinşak)
- 3) Bütün vücûdu hiç kuru yer kalmayacak şekilde yıkamak.

Açıklamalar:

Ağıza ve burna üçer defa su verilir. Ağıza alınan su ile ağız iyice çalkalanır. Burna alınan su ise genizlere kadar çekilir. Sonra vücûdumuzda hiç kuru yer kalmayacak şekilde bütün vücut yıkanır. Oruçlu olan kişi banyo yaparken ağızına ve burnuna su verirken boğazına kaçmamasına dikkat eder. Çünkü oruçluyken ağızdan veya burundan boğaza inen su orucu bozar.

Avret yerlerine taharet verdikten sonra, gusül abdesti almadan evvel normal namaz abdesti almak sünnettir ve böyle yapılması daha güzeldir.

Cünüp olan kişi gusül abdesti alıp temizlenmeden traş olamaz ve vücudundaki kılları temizleyemez. Tırnakları da temizlendikten sonra keser. Kadınlar da kendilerine ait hallerde bunlara dikkat eder. Temizlenme süresine daha zaman olup elleriyle iş yapma durumundan olmalarından dolayı sadece bu durumlarda iken tırnaklarını kesmelerine müsaade edilmiştir. Banyoya sol ayakla girilir, sağ ayakla çıkılır. Banyoda konuşulmaz. Tuvalete de sol ayakla girilir, sağ ayakla çıkılır.

TEYEMMÜMÜN FARZLARI:

- 1) Niyet.
- 2) Elleri iki sefer toprağa vurmaktır.

Açıklamalar: Su kıtlığı olur su bulunamaz, elde su olur çeşitli sebepler dolayısı ile suyu kullanma imkânı olmazsa vb. gibi, teyemmüm almayı câiz kılan hallerde teyemmüm almak câizdir. Abdest veya gusül abdesti alması gereken kişi su bulamazsa, ne için alıyorsa ona niyet eder ve dilediği ibadetini yapar.

Önce teyemmüm almaya niyet ederiz. Sonra iki elimizi parmaklarımız açık olduğu halde temiz toprağa veya toprak cinsinden olan şeye vururuz ve yüzümüzü mesh ederiz. İkince defa ellerimizi toprağa vurur ve bu sefer de kollarımızı

mesh ederiz. Şöyle ki: sol elimizin baş parmağı hariç diğer dört parmağımızı birleştirerek, sağ elimizin dışından dirseğe doğru mesh ederiz. Dirseğe gelince kolumuzu çevirip aşağıya doğru kolumuzun içini meshederiz. Sağ baş parmağın hizasına gelince o ana kadar kullanmadığımız sol baş parmağın içi ile sağ baş parmağın dışını meshederiz. Sol kolu da bu şekilde mesh eder ve teyemmümü almış oluruz. Teyemmüm alırken eldeki yüsük ve koldaki bilezikler çıkarılır.

NAMAZIN FARZLARI:

a) Namazdan Öncekiler:

- 1) Hadesten tahâret
- 2) Necâsetten tahâret
- 3) Setrül avret
- 4) İstikbâl-i Kible
- 5) Vakit
- 6) Niyet

b) Namazın İçindekiler:

- 1) İftitah tekbiri
- 2) Kıyam
- 3) Kıraat
- 4) Rükû
- 5) Sücûd
- 6) Kâde-i âhire

Açıklamalar: Namazdan Öncekiler: (Şartları)

1) Hadesten Tahâret: Abdestsiz olan bir kişinin abdest alması veya gusül abdesti alması gereken bir kişinin gusül abdesti almasına denir. Abdest veya gusul almadan önce tuvalete girmiş olanlar hemen abdest almazlar. Bir müddet beklerler, bu beklemeye istibra denir. Tuvalet yerlerini kontrol ederler ve ıslaklık yok ve damlacıklar bitmişse abdestlerini veya gusüllerini alırlar.

2) Necâsetten Tahâret: Namaz kılacak olan bir kişinin elbisesinde veya namaz kılacağı yerde, namaz kılmaya mani olan necis, pis şeyleri temizlemesi yani temiz elbiseyle temiz bir yerde namaz kılmasıdır.

3) Setrü'l-Avret: Avret yerlerini örtmektir. Erkeğin avret yerleri; diz kapaklarının altından göbeğine kadar olan kısımdır. Kadının avret yerleri; eli, yüzü ve ayakları hariç bütün bedenidir.

Giyilen elbise bu avret yerlerini gösterecek veya rengini belli edecek kadar ince ve şeffaf ise bu elbise ile namaz kılmak câiz değildir.

4) İstikbâl-i Kible: Namaz kılarken kibleye doğru dönmektir. Kibleye değil de başka bir yöne doğru namaz kılmak câiz değildir.

5) Vakit: Her namazı kendi vakti içersisinde kılmaktır. Namazlar vakti girmeden önce kılınmaz.

6) Niyet: Hangi namaz kılınıyorsa ona niyet etmek demektir.

b) Namazın İçindekiler (Rükünleri):

1) İftitâh Tekbiri: Namaza başlarken ‘Allâhu ekber’ diye tekbir getirerek başlamak.

2) Kıyâm: Namazı ayakta kılmak demektir. Ancak hasta olup ayakta duramayanlar ve sakat olan kimseler bu

mazeretlerinden dolayı oturarak kılabirler. Oturmaya da güçleri yetmezse başlarının işaretile (îmâ ile) namazlarını kılarlar.

3) Kıraât: Namaz câiz olacak kadar Kur'ân okumaktır. Bunun ölçüsü ise; Fâtiha sûresiyle beraber, en az üç ayet veya o uzunlukta bir ayet okumak veya kısa bir sûre okumaktır.

4) Rükû: Eğilmek demektir. Erkekler; elleri ile dizlerini kavrayacak ve sırtları dümdüz olacaktır. Kadınlar ise; parmaklarının uçları dizlerinin üstüne gelecek şekilde ve sırtları hafif eğik vaziyette rükû edeceklerdir. Erkekler ayakta duruşlarına göre 90 derece, kadınlar da en az 45 derece eğilmelidirler.

5) Sücûd: Secde etmek demektir. Secdede iki el, iki ayak, iki diz, alın ve burun yere konur. Secde bu şekilde yapılır. Secde her rekatta iki defa yapılır. Secdede iki ayağı yerden kaldırmak secdeyi bozar secde tekrarlanmalıdır, tekrar edilmezse namaz bozulur. Bir ayağı kaldırmak mekruhtur ama secde geçerlidir.

6) Kâde-i Âhire: Son oturuş demektir. Namazın sonunda 'Ettehiyyâtu' duâsını okuyacak kadar oturmak demektir.

NAMAZI BOZAN ŞEYLER: Namazda konuşmak, yemek içmek, selam alıp vermek, kendi işiteceği kadar gülmek (yanındaki duyacak şekilde olursa abdesti de bozulur), abdestin bozulması, zorla öksürmeye çalışmak, ah

of diye inlemek, göğsü kıbleden çevirmek, bir şeye üfleme, bir şey yapmaya çalışmak.

NAMAZ HAKKINDA BİLİNMESİ GEREKEN BAZI HUSUSLAR

NAMAZ REKÂTLARI

	İlk sünnet/Farz/		Son sün./Vitr /		Toplam
Sabah	2	2	-	-	4
Öğle	4	4	2	-	10
İkinci	4	4	-	-	8
Akşam	-	3	2	-	5
Yatsı	4	4	2	3	<u>+13</u>
					40

Bayram namazı 2 rekâttır.

Cuma namazı 16 rekâttır. 4'ü ilk sünnet, 2'si farz, 4'ü son sünnet, 4'ü zühr-i âhir (vaktine yetişipte henüz kılamadığım son öğlen namazının farzına diye niyet edilir), 2'si vaktin sünneti.

Güneş doğarken, tam tepede iken ve batarken namaz kılınmaz.

Namazlar **kaza** edilirken sadece farzlar kılınır. Vitr namazı da kaza edilir. Erkekler kaza namazlarında kamet getirir. Vitr namazı da kaza edilirken kamet getirilir. Sabah namazı, o gün öğleden önce kaza edilirse, sünnetiyle beraber kılınır.

Seferî (Yolcu) olan birisi farz olan 4 rekatlı namazları iki rekat olarak kılar. (Bulunduğu yerden 90 km.'lik bir yere giden ve orada 15 günden az kalmaya niyet eden kişi seferî sayılır.)

Cenaze namazı ayaktı kılınır. Rükû ve secde yapılmaz. 4 tekbirle kılınır. İmam cenazenin göğsü hizâsında durur. Birinci tekbir alınır, eller bağlanır ve 'Sübhâneke' duâsı 've celle senâuke' ile beraber okunur. İkinci tekbir alınınca 'Allahümme salli ve bârik' okunur. Üçüncü tekbir alınınca cenaze duâsı okunur. Bilmeyenler Kunut dualarını veya Rabbenâ'ları okur. Dördüncü tekbir alınınca sağa ve sola selam verilir ve eller salınır.

Bazı Nafile Namazlar:

Terâvih namazı 20 rekattır.

Kuşluk namazı en az 2, en çok 12 rekâttır.

Evvâbin namazı en az 2, en çok 6 rekâttır.

Teheccüd namazı en az 2, en çok 8 rekâttır.

YANILMA (Sehiv) SECDESİ:

Namazın farzlarından birisinin unutulması ve tehir edilmesi ve namazın vâciplerinden birinin unutulması veya yanılarak terkedilmesi yahut tehir edilmesi hâlinde sehiv secdesi vâcip olur.

Sehiv secdesinin yapılışı şöyledir: Namaz kılarken sehiv secdesini gerektiren bir durum olduğunda, son oturuşta 'Ettehiyâtü' ve 'Salli-Bârik' okunduktan sonra sağ tarafa ve

sol tarafa veya sadece sağ tarafa selam verilir ve iki defa secde yapılır. Secde yapıldıktan sonra ‘Ettehiyatü, Salli-Barik, Rabbenâ âtina, Rabbenâğfirlî’ duâları okunur ve selam verilerek namaz tamamlanır.

MÜEZZİNLİK

EZAN VE KÂMET:

“Allahü ekber Allahü ekber Allahü ekber Allahü ekber.
Eşhedü ellâilâhe illallâh (2 defa)
Eşhedü enne Muhammederrasûlullah (2 defa)
Hayye alessalâh (2 defa)
Hayye alelfeleâh (2 defa)
<<Kad kâmetissalâh>> (Kâmet getirilirken 2 defa)
<<Essalâtu Hayrumminennevm >> (Sabah namazında 2 defa)

Allahü ekber Allahü ekber
Lâilâhe illallâh”

Farz namazın selâmından sonra: Allahümme entesselâmü ve minkesselâm. Tebârekte ya zelcelâli vel ikrâm.

Tesbihten önce: Alâ rasûlinâ salavât (Salât u selâm getirilir). (Salât u selâm: Allahümme salli alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammed.)

Sübhânallahi vel hamdü lillâhi ve lâilâhe illallâhü vallâhü ekber Velâ havle velâ kuvvete illâ billâhil aliyyl azîm.

Vehüvel aliyyl azîmü zül celâli sübhânallah (33 sübhânallah).

Sübhânel kerîmi dâimenil hamdulillâh (33 elhamdülillah).

Rabbil âlemine teâlâ şânühü Allahü ekber (33 Allahü ekber).

Tesbihten sonra: Lâilâhe illallâhü vahdehü lâşerîkeleh. Lehül mülkü velehül hamdü ve hüve alâ külli şey'in kâdir.

Sühbâne rabbiyel aliyyl a'lal vehhâb (Âmin).

MÜEZZİNE BİR HATIRLATMA:

1. Müezzinlik yapan kişi kaameti getirirken ara vermeden, nefes almaksızın söyleyecekse aşağıda yazılacağı gibi okumalıdır.
'Hayye alessalati Hayye alassalah'
'Hayye alelfelâhi Hayye alelfelâh'
'Kad kâmetissalâtü Kad kâmetissalâh'
2. Kaamet getiren bir kişi 'Kad kâmetissalâh' diyene kadar yerinde durmalı, bunu söylemeye başlayınca safa geçmek için yürümeye başlamalıdır.

MÜEZZİNLİĞİN FAZİLETLERİ

1. Müezzinin sesini işiten her şey onun ezanına ve onun lehine şahitlik edecektir.
2. Müezzin, sesinin ulaştığı yer mesâfesince mağfirete nâil olacaktır.
3. Müezzinler kabirlerinden ezan okuyarak çıkacaklardır.
4. Müezzinler kıyâmet günü boyca insanların en uzununu olacaklardır.

Allah rızası için ezan okuyan müezzin, ezan okuduğu müddetçe, kanı içinde kımıldayan şehid gibidir. Yaş ve kuru her şey ona şehâdet eder. Ölürse, kabrinde kurtlanmaz.

CÂMİ VE CEMAAT --- CAMİ ÂDÂBI

Toplu olarak ibadet edilen, namaz kılınan yere ‘Câmi’ denir. Toplu olarak ibadet yapmak için toplananlara da ‘Cemaat’ denir. Yeryüzünde ibadet için inşâ edilen ilk mâbed, ilk cami ‘Kâbe’ dir. Câmide dikkat edilmesi gereken bazı hususlar vardır:

1- Câmiye sağ ayakla girilir, sol ayakla çıkılır. Besmele çekilir ve bazı duâlar okunur.

2- Câmiye abdestli olarak ve temiz elbiselerle gidilir. Pis olmayan iş elbisesi ile namaz kılınır. Elbisenin tozlu – topraklı olması namaza engel olmaz.

3- Câmide gereksiz konuşmalar yapmak, gürültü yapmak, bağırarak, çağırarak, lokâl yerine câmide dünya işlerini konuşmak, başka yer varken camide yatmak doğru bir davranış değildir.

4- Kokusu hoş olmayan şeyleri yiyip- içtikten sonra, kokularını gidermeden câmiye gitmek başkalarının hakkına saygısızlık etmek olur.

5- Kirli ayak veya çorapla câmiye girmek doğru değildir.

6- Câmi içinde Kur'an okunuyor veya vaaz veriliyorsa bunları dinlemek gerekir.

7- İbadetle (namaz, duâ, zikir...vb) meşgul olanlar rahatsız edilmemeli.

8- Geç gelenler bulduğu boş yere oturmalı ve öne geçmek için başkasını rahatsız etmemelidir.

- Câmide namaz kıldıırana 'İmam' denir.
- İlk imam, peygamberimiz Hz. Muhammed'dir.
- İmamın namazı kıldırıldığı yere 'Mihrâb' denir.
- İmamın hutbe okuduğu yere 'Minber' denir.
- Vaaz verilen yere 'Kürsü' denir.
- Ezan okuyana 'Müezzin' denir.
- Ezan okunan yere 'Minâre' denir.
- İlk müezzin, Bilal-i Habeşî (r.a.)'dir.
- Minarenin çevresinde ezan okumak için bulunan yuvarlak yere 'Şerefe' denir.
- Minarenin tepesinde bulunan hilâle (aya) 'Alem' denir.
- Câmide abdest alınan yere 'Şadırvan' denir.
- Câmilerin çatı kısmında bulunan yuvarlak şekle 'Kubbe' denir.
- Cenaze namazı kılmak için, cenaze tabutunun konduğu yere 'Musalla Taşı' denir.

MÜBÂREK GÜNLER VE GECELER

- **Cuma Günü:** Cuma günü müslümanlar bir araya gelip cemaat halinde cuma namazını kılarlar. Cuma saati ve cuma gecesi duâların kabul edildiği vakitlerdir. Haftalık bayramımızdır.
- **Ramazan Bayramı:** Bir sene içinde kutladığımız iki tane bayramımız vardır. Ramazan bayramı, Ramazan ayında bir ay oruç tuttuktan sonra kutlanılan bir sevinç ve neşe zamanıdır. Tutulan oruçların sevabını, mükâfatını alma bayramıdır. Üç gün sürer.
- **Kurban Bayramı:** Rabbimizin kurban kesme emrine uyarak, kurbanların kesildiği ve etlerinin ihtiyaç sahiplerine ve komşularımıza dağıtıldığı Allah için fedakârlıkta bulunmanın sevincinin yaşandığı bir bayramdır. Hac zamanında yapılır. Dört gün sürer. Kurbanlar ilk üç gün içinde kesilmelidir. Kurban bayramında getirilen tekbirlere ‘Teşrik Tekbirleri’ denir. (Tekbir: Allâhu ekber Allâhu ekber Lâilâhe illallâhu vallahu ekber Allâhu ekber velillâhilhamd)
- **Mevlîd Kandili:** Peygamber efendimizin doğum gecesi olan, Kamerî aylardan Rebû’l-Evvel ayının 12. gecesinde peygamber efendimizin doğumunu ve hayatını hatırlamak için kutlanan geceye ‘Mevlid Kandili’ denilmektedir.
- **Üç Aylar:** Kamerî aylardan ard arda gelen; Recep, Şaban ve Ramazan aylarına ‘Üç Aylar’ denilir.

- **Regâib Gecesi:** Recep ayının ilk Cuma gecesi kutlanan mübârek bir gecedir. Duâların kabul edildiği bir gecedir.
- **Mîrac Gecesi:** Recep ayının 27. gecesi olup, Peygamberimizin Allah'ın daveti üzerine; önce Mescid-i Aksâ'ya oradan da Cebrâil (a.s.) ile gökleri aşarak semaya yükseldiği ve Rabbimiz ile görüştüğü gecenin hatırasına kutlanan mübârek bir gecedir.
- **Berat Gecesi:** Borçtan, suçtan, cezadan kurtulma gecesidir. Senelik rızıkların, ecellerin, olayların tayin edildiği ve duâların kabul edildiği bir gecedir.
- **Kadir Gecesi:** Kur'an'ın inmeye başladığı ve peygamberimize peygamberliğin verildiği mübarek gece. Rahmetin, bereketin, mükâfatın sabaha kadar devam ettiği, ibadet ve duâların kabul edildiği fazileti büyük gece. Ramazan ayının 27. gecesi kutlanır.
- **Aşûre Günü:** Nuh tufanı sonrası Nuh (a.s.) gemide kalan yiyecekleri bir araya getirerek bir çorba pişirir ve hep beraber yerler. İşte o günün anısına müslümanlar her yıl Muharrem ayının içinde 'Aşure Tatlısı' pişirir ve dağıtırlar. Ayrıca Aşure günü olan Muharrem'in onuncu gününü de bir gün öncesi veya sonrasıyla oruçlu olarak geçirirler. Muharrem'in 9-10 veya 10-11 veya 9-10-11'ini oruçlu olarak geçirirler.

DUÂ VE ÖNEMİ

İnsanlar aciz olduklarını hissettikleri veya güçlerini aşan bir durumla karşılaştıkları zaman, kendilerinden üstün olan ve gücü her şeye yeten Allah'a yönelerek yardım isterler. İşte biz buna Allah'a duâ etmek diyoruz. Yapılan duâ insana huzur verir. İşlerinin kolaylaşmasını sağlar. Sıkıntıları hafifletir. Ömrü uzatır. Allah katında sevilen bir kul olmayı sağlar. Duânın daha bir çok faydaları vardır. Şunu unutmamalıyım ki; yaptığımız duâyı Rabbimiz işitmektedir ve onu kabul etmektedir. Duâ ile istenilen şeyler bazen kısa bir süre sonra verilir, bazen daha sonraları verilir.

Bazı duâlar da vardır ki kabul edilir fakat duânın neticesi veya mükâfatı ahirette verilir. Yani kabul edilmeyen duâ yoktur. Hayır duâ da olsa bedduâ da olsa kabul edilir. Fakat bedduâ (kötü bir şey istemek) etmekten sakınmak gerekir. Bedduâ edilen kişi suçsussa o bedduâ, edenin başına geri döner.

Annenin, babanın, yolcunun, hastanın, zulme uğrayanın, oruçlunun, müslümanın müslüman kardeşinin gıyabında yaptığı duâlar makbul duâlardır. Mübârek gün ve gecelerde, mübârek yerlerde, seher vakitlerinde, yağmur yağarken, iftar ve sahur vakitlerinde...vb. yapılan duâlar da makbul duâlardır.

İSLÂM'DA AKLIN VE İLMİN ÖNEMİ

Allah'ın insana verdiği en büyük nimet akıldır. Akılla iyi kötü birbirinden ayrılır. Akıl insanları diğer canlılardan ayırır. İslâm dininde sorumlu olmak için akıllı olma şartı aranmaktadır. Akıllı olanlar iman etmekle, ibadet etmekle ve imtihana tabi tutulmakla sorumlu tutulurlar. Akıllı olmayanların herhangi bir sorumluluğu yoktur. İslam dini insanın aklını kullanmasını, düşünmesini ve bu şekilde insanlığa faydalı olmasını, insana tavsiye etmektedir.

Dinimiz akla değer verdiği gibi, ilme ve okumaya da büyük önem vermiştir. Kur'an'ın ilk âyeti okumayı emretmektedir. Okumak, öğrenmek, bilgi sahibi olmak teşvik edilmiş; 'Bilenlerle bilmeyenlerin bir olamayacağı' ifade edilerek ilmin önemine ve gerekliliğine işaret edilmiştir. Bilmediğimiz konuları araştırıp ehline sormak dinimizin bir emridir. İlim öğrenmek, okumak sadece erkeklere değil, kadınlarda gerekli olan bir husus olup dinimiz erkek gibi kadınların da ilim öğrenmesini tavsiye ve teşvik etmiştir. Sevgili Peygamberimiz şöyle buyurmuşlardır: " İlim öğrenmek, erkek ve kadın her müslümana farzdır."

YEMİN VE KEFFÂRETİ

Yemin: Söylenilen bir söze kuvvet kazandırmak veya karşı tarafı inandırmak amacı ile Allah'ın adını anmak demektir.

Allah'ın adını anarak bir şey yapacağını söyleyen kişi dediğinin aksini yapar veya söz verdiğini yapmazsa yeminini bozmuş sayılır. Bundan dolayı yani yaptığı bu hatayı affettirmek için keffâretini öder.

Yeminin Keffâreti: Geleceğe dâir herhangi bir şeyi yapacağına veya yapmayacağına yemin edip te yeminini bozan kişi keffâret olarak; on fakiri giydirir veya on fakire birer fitre miktarı para verir. Bunları yapacak gücü olmayanlar ise peşpeşe ara vermeden üç gün keffâret orucu tutarlar. Durumu müsait olan birisi fakirleri giydirmez veya onlara fitre miktarını vermez de üç gün oruç tutmak istese bu olmaz çünkü yemin keffâretinde öncelikle ödeme şekli maddi olup buna gücü yetemeyen fakirler için manevîdir yani oruçtur.

ADAK

Adak: Allah'a karşı bir niyazda veya istekte bulunup, bu isteğinin gerçekleşmesi durumunda kendisine vâcib olmayan bir şeyi; o isteği vesilesi ile adayarak kendi üzerine vâcib kılmaya denir.

Bir şeyi adayabilmek için, adanılan şeyin cinsinden bir farz veya vâcibin (bir ibadetin) bulunması gerekir. Yapması farz veya vâcib olan şey adanmaz. (Ramazanda oruç tutmayı adamak gibi). Terketmesi gereken günahı yapmayı adayamaz (İçki içmek gibi). Adanılan şey adayanın mülkünde olmalı. (başkasının malını dağıtmayı adamak olmaz)

Kim ne adanmışsa isteği gerçekleşince adağını yerine getirir. Namazsa namazını kılar, oruçsa orucunu tutar,

sadaka ise sadakasını verir, kurbanı keser (Kümes hayvanlarından ve de balıklardan kurban olarak adakta bulunulmaz. Bunlardan vermeyi düşünen kişi adağını kurban olarak tavuk keseceğim diye değil de; sadaka olarak fakirlere balık dağıtacağım, tavuk veya ördek eti alıp veya kesip vereceğim şeklinde adamalı. Çünkü kurban dendiğinde akla ilk gelen koyunun kesilmesidir. Onun için adaklar bilinçli yapılmalı ve istenilen şeye ulaşınca da adanılan şey yerine getirilmelidir.) Adak kurbanının etinden; adayan kişi, eşi, çocukları ve bakmakla yükümlü olduğu anne-babası yiyemez. Yemek isterseler, etin bedelini fakirlere sadaka olarak ödemeleri gerekir.

Falan yerde namaz kılacağım diyen kişi herhangi bir camide namaz kılınca, falana yardım edeceğim diyen kişi başka bir muhtaca yardım etse adağını yerine getirmiş olur.

Adanılan şeyin yerine getirilmesi vâciptir. Yerine getirmeyen günaha girer. Nafile namaz, oruç, hac veya umre, sadaka, kurban gibi adakların aynen yerine getirilmesi gerekir. Bir ayna taalluk eden şey yerine getirilir.

Kişi şunu yapmayacağım, şuraya girmeyeceğim şeklinde bir adakta bulunmuşsa, bu gibi durumlarda yani yemine benzeyen durumlarda dediğini yapmazsa (mesela vermeyeceğim dedi, verdi; gitmem dedi, gitti) yemin keffâreti ödemesi gerekir.

Adanılan şeyin yerine getirilmemesi durumunda, az önce açıkladığımız gibi konuyu bazı yönleriyle farklı olarak ele almayı,

yemin ile adağı aynı konumda değerlendiren ve yerine getirilmeyen adak ne olursa olsun bunun bir yemin gibi olduğunu ve bunun için de yemin keffareti ödemenin mümkün olduğunu söyleyen alimlerimiz de vardır. Üstteki açıklama yemin ile adağın bazı yönlerden farklılığını ifade yönünden bize daha uygun geliyor. Tabii ki en doğrusunu bilen Hz. Allah'tır.

NAMAZ SÛRELERİNİN SIRALAMASI **-ZİLZÂL SÛRESİNDEN FÎL SÛRESİNE - KADAR**

- 1-) Zilzâl Sûresi (İzâzülzileti'l-ardu)
- 2-) Âdiyât Sûresi (Ve'l-âdiyati dabhâ)
- 3-) Karia Sûresi (Elkâriatü)
- 4-) Tekâsür Sûresi (Elhâkümüttekâsür)
- 5-) Asr Sûresi (Ve'l-Asri)
- 6-) Hümeze Sûresi (Veylülüküllü)
- 7-) Fîl Sûresi (Elemtera keyfe)
- 8-) Kureyş Sûresi (Liîlâfi)
- 9-) Mâun Sûresi (Eraeytellezî)
- 10-) Kevser Sûresi (İnnâe'taynâ)
- 11-) Kâfirûn Sûresi (Kul yâ eyyuhel kâfirûn)
- 12-) Nasr Sûresi (İzâcâe nasrullahi)
- 13-) Tebbet Sûresi (Tebbet yedâ ebîlehebin)
- 14-) İhlâs Sûresi (Kul hüvallâhü ehad)
- 15-) Felak Sûresi (Kul eüzü birabbil felak)
- 16-) Nâs Sûresi (Kul eüzü birabbinnâs)

Namaz kılarken Fâtiha Sûresinden sonra bu sûrelerden birini okuduğumuz zaman bu sıraya göre okumalıyız. Bu tertibe uymak sünnettir, bu sıraya göre okumadığımız zaman

namaz bozulmaz ama sûrelerin tertibine uymadığımız için bu durum mekruh olur ve namazın sevabı azalır.

Önce Tebbet Sûresini okur ondan sonra Kevser Sûresini okursak tertibe uymamış oluruz ve bu mekruh yani hoş olmayan bir durum olur.

Ya her bir rekatta arka arkaya gelen sûreleri okumalıyız veya okuduğumuz sûreden sonra iki veya daha fazla atlayarak okumalıyız. Fîl Sûresinden sonra Kevser Sûresini okuyabildiğimiz gibi, Kâfirûn Sûresini de okuyabiliriz.

Farkında olmadan ilk rekatta Nâs Sûresini okumuşsak diğer rekatta Nasr (İzâcâe) Sûresinden devam edebiliriz. Eğer bu Sûreyi bilmiyorsak bildiğimizden başlarız fakat ondan sonra gelen Sûreleri sırasına göre okumaya devam ederiz.

Tertibe uymamak mekruhtur fakat böyle bir şey başına gelen kişinin namaz sonunda yanılma secdesi yapması gerekmez.

ŞİİR:

DÖRT ELLE SARILALIM KUR'ÂN'A

Bu Kurân kî, ilâhî hitaptır,
Bu hitap kî, Allah kelâmıdır,
Bu kelâm kî, onda hayat vardır,
Dört elle sarılalım Kur'ân'a.

Kur'ân'dır bize huzur ve şifa,
Kur'ân'ı oku ve doğru anla,
Hadisler var Kur'ân'ın yanında,
Dört elle sarılalım Kur'ân'a.

İnmemiş Kur'ân ölüler için,
Onda hayat var diriler için,
Ne öğrenirsek kendimiz için,
Dört elle sarılalım Kur'ân'a.

Yaş ve kuru her şey içindedir,
Madde ve mânâ onda gizlidir,
Ârif olana hepsi bellidir,
Dört elle sarılalım Kur'ân'a.

Devam et Kur'ân'ı kırâate,
Konuşmuş olursun sen Rabbinle,
Şeytan kaçır, melekler seninle,
Dört elle sarılalım Kur'ân'a.

Kur'ân'ın ilk emri oku oldu,
Yirmiüç senede nâzil oldu,
Okuyanlar nûra mazhâr oldu,
Dört elle sarılalım Kur'ân'a.

Peygamber tebliğ etti her yerde,
Tâbi' olan da var, yüz çeviren de,
Uyanlar mutlu olur mahşerde,
Dört elle sarılalım Kur'ân'a...

Hasan Kuş

AHLÂK
DERSLERİ
VE
KIRK HADİS

HASAN KUŞ

GENT

AHLÂK DERSLERİ

İÇİNDEKİLER

<u>KONU</u>	<u>SAYFA</u>
1- Güzel Ahlâk Ve Dinimiz - Ahlâk Nedir?.....	
2- Allah'a Karşı Görevlerimiz.....	
3- Peygamberimize Karşı Görevlerimiz.....	
4- Peygamberimiz Ve çocuklar.....	
5- Kur'an'a Karşı Görevlerimiz.....	
6- Kendimize Karşı Görevlerimiz Görevlerimiz	
8- Anne-Babanın Çocuklara Karşı Görevleri..	
9- Kardeşlerin Birbirlerine Karşı Görevleri.....	
10- Diğer İnsanlara Karşı Görevlerimiz.....	
Akrabalara, Komşulara, Misafirlere.....	
Misafirlikte, Büyüklere, Küçüklere.....	
11- Vatana Ve Millete Karşı Görevlerimiz.....	
Türklerin İslâm'a Hizmetleri.....	
Vatan Ve Millete Karşı Görevler.....	
Devlete Karşı Görevler.....	
Millî Bayramlar.....	
12- Câmi'de Dikkat Edilecek Kurallar.....	
13- Ders Çalışma Usûlü.....	
14- Konuşma Âdâbı.....	
15- Yemek Yeme Âdâbı.....	
16- Su vb. İçecek İçme Âdâbı.....	
17- Giyinme Âdâbı.....	
18- Selâmlaşma Âdâbı.....	
19- Tuvalet Ve Banyo Âdâbı.....	
20-21 Hapşırma Âdabı - Esneme Âdâbı..	
22- Hasta Ziyareti.....	
23- Bayramlaşma, Tebrikleşme, Cemiyetler.....	

24- Peygamberimizin Ahlâkı.....

25- Müslümanda Olması Gereken Huylar.....

26- Müslümanda Olmaması Gereken Huylar.....

27- Çevremize Karşı Görevlerimiz.....

*** Hadis-i Şerif Ve Kırk Hadis.....

*** Şiir: Peygamberimin Hayatı.....

*** Namaz Duâ Ve Sûreleri.....

*** Şiir: Duâ.....

GÜZEL AHLÂK

İnsanın Yüce Yaratıcısına karşı yerine getirdiği kulluk vazifelerinin kabulünün önemli şartlarından biri de güzel ahlâk sahibi olmaktır. Zaten kişinin sahip olduğu iman ve yaptığı ibadetleri, onun ahlâkına ve davranışlarına olumlu yönde tesir etmelidir. Eğer bu tesir meydana gelmiyorsa, o kişinin imanında zayıflık veya amelinde kusurları var demektir.

Ahlâk nedir, insanın yaratılışında fitratına yerleştirilmiş olan iyi ve kötü huylardır. Ahlâk, iyi ve kötüyü öğreten, yapılması gerekenle yapılmaması gerekenleri öğreten bir ilimdir.

AHLÂK NEDİR: İnsanların hayırlı ve yararlı birer fert olabilmeleri için yapmaları gereken hususları bildirerek, onlara iyi ve güzel huylar kazandıran ilimdir. İnsanlara haklarını ve görevlerini öğreten ilimdir.

Ahlâk ilmi, insanların toplum içerisinde huzurlu olabilmeleri için, insanların görevlerini, sorumluluklarını, iyi ve kötü olan, faydalı ve zararlı olan şeyleri açıklayarak, huzur ve sükûn içersisinde yaşayan cemiyetlerin oluşmasını amaçlar.

Ahlâk ilminin gayesi, kendisine, çevresine ve toplumuna faydalı olan, kendisiyle barışık, ruh sağlığı yerinde olan iyi kişilerin yetişmesini temin etmek ve kötü olanların da ıslah edilmesini sağlamaktır.

Kişinin ahlâkının olumlu veya olumsuz olarak gelişmesinde; kendi kişiliğinin, ailesinin, aldığı eğitimin, okulunun, arkadaşlarının ve çevresinde gelişen özel durumların tesiri vardır.

Ahlâk değişir mi? Evet, ahlâk değişir. Fakat, ahlâkın değişmesi; iyi davranışları ruhumuzdan söküp atarak yerine kötü olanları koymak veya kötü olanları ruhumuzdan atarak yerine iyi olanları yerleştirmek şeklinde olmaz. İyi ve kötü huylar fitratımıza yerleştirilmiştir ve ölünceye kadar da ruhumuzda kalacaklardır.

Ahlâkın değişmesi; kötü olan huyların bastırılıp onların yerine iyi huyların üst seviyeye çıkartılması ile gerçekleşir. Mesela bir kimsenin öfke ve hiddet huyunu bastırıp onun yerine yumuşak başlılık ve bağışlama, affetme huylarını ön plana çıkarması gibi.

Bir atasözümüz vardır: “Can çıkmadan huy çıkmaz.” diye. Bu söz açıkladığımız ilk mana için yani kişinin sahip olduğu huylarının ölünceye kadar ruhunda yer alacağı manasında söylenmiş isabetli bir sözdür. Bunu ikinci manada düşünmek doğru olmaz. Çünkü ahlâkın yani huyların değişebileceğini ve nasıl bir değişme olabileceğini yukarıda izah ettik.

Güzel ahlâk ve din açısından meseleye baktığımızda kısaca şunları söyleyebiliriz: Bir dine mensup olanlar güzel ahlâklı, mensup olmayanlar kötü ahlâklıdır demek doğru değildir. Çünkü, az önce değindiğimiz gibi, iyi ve kötü huylar bütün insanların fitratlarına,

ruhlarına yerleştirilmiştir. Kim iyi olanları üst seviyede, ön planda tutarsa o iyi ahlâklı; kim de kötü olanları üst seviyede, ön planda tutarsa o da kötü ahlâklı olur.

Dinimiz açısından bu hususta şunları söyleyebiliriz: İslam dini müslümanlara güzel ahlâklı olmayı, kötülüklerden kaçınmayı tavsiye etmiştir. Güzel ahlâk sahibi olanların bu dünyada kazançlı oldukları gibi ahirette de kendilerine, güzel ahlâklı olmalarının karşılığı olarak, sevap ve cennette cennet nimetleri ile mükâfatlandırılacakları müjdesi verilmiştir. Ayrıca güzel ahlâklı olmak ibadetlerin kabulüne vesiledir ve bu da müslümanları güzel ahlâklı olmaya teşvik etmektedir.

AHLÂKÎ GÖREVLER

ALLAH'A KARŞI GÖREVLERİMİZ

1. Bizleri yaratan, yaşatan Allah'ımızın varlığına, birliğine eşi ve benzeri olmadığına, O'nun her şeye kâdir olduğuna inanırız.
2. Emirlerini yerine getirip yasaklarından kaçınırız.
3. O'nun çok sever ve yine O'ndan çok korkarız.
4. Üzerimize farz kıldığı ibâdetleri yerine getiririz.

5. Verdiği nîmetlere şükrederiz, başımıza gelen belâ ve musibetlere sabrederiz. Yardımını O'ndan isteriz ve sadece O'na kulluk ederiz.
6. Her zaman her yerde bizi görüp gözettiğini düşünürüz. İsmi anılınca hürmet gösteririz. O'nu anar, över ve de zikrederiz.
7. Helâl kıldıklarını helâl, haram kıldıklarını haram kabul ederiz. O'ndan başka hâkim ve hükmedici kabul etmeyiz.

PEYGEMBERİMİZE KARŞI **GÖREVLERİMİZ**

1. Peygamberimizi her şeyden ve herkesten daha çok severiz.
2. İsmi anılınca O'na salât u selâm getirir ve O'nun şefâatini umarız.
3. O'nun gösterdiği yoldan gider ve O'nun sünnetine uymaya çalışırız.
4. Kendimize örnek olarak O'nu alırız. Her hareketimizde O'nun gibi olmaya çalışırız. O'nun ahlâkıyla ahlaklanmaya çalışırız.

5. O'na karşı saygıda kusur etmeyiz. Hadislerini saygı ve sevgiyle okur, onları öğrenerek yaşamaya çalışırız.

PEYGAMBERİMİZ VE ÇOCUKLAR

1. Peygamberimiz çocuklarını ve torunlarını çok severdi.
2. Peygamberimiz diğer çocukları da severdi.
3. Peygamberimiz kız erkek ayırımı yapmazdı.
4. Peygamberimiz çocuklara selam verirdi.
5. Peygamberimiz çocuklarla şakalaşırđı.
6. Peygamberimiz hasta çocukları ziyaret ederdi.
7. Biz de peygamberimizi candan sevmeli, O'na salavât getirmeli ve O'nun gibi olmaya çalışmalıyız.

KUR'ÂN-I KERÎME KARŞI GÖREVLERİMİZ

1. Kutsal kitabımız olan Kur'ân'ı öğrenip güzelce ve hatasız olarak okumaya çalışırız.
2. Kur'ân'ın Arapçasını öğrendiğimiz gibi, Türkçe meâlini de okuyarak Rabbimizden emir ve

yasaklarını öğrenerek onları yerine getirmeye çalışırız. Yani Kur'ân'ı yaşamaya çalışırız.

3. Kur'ân'ı abdestsiz olarak elimize almayız. Kur'ân'ı okurken başımıza takke giyeriz. (Kızlar başörtüsü takar). Kur'ân'ı belimizden aşağı bir yere koymayız.
4. Yattığımız odada Kur'ân varsa onu alıp baş ucumuza veya ayaklarımızın ucuna gelmeyecek bir yere koyarız.

KENDİMİZE KARŞI GÖREVLERİMİZ

1. Vücudumuzun temizliğine dikkat etmeliyiz. Üstümüz başımız kirlendiği zaman temizlenmeliyiz. Her zaman temiz olmaya çalışmalıyız.
2. Hastalıklara karşı tedbir almalı ve sıhhatimizi korumalıyız.
3. Yiyecek ve giyeceklerimizin helâl ve temiz olmasına dikkat etmeli, haram ve pis olan şeyleri yemekten ve giymekten sakınmalıyız.
4. Zararlı ve kötü alışkanlıklarla vücûdumuzu harap etmemeliyiz.

5. Kalp ve ruhu korumak. İncancını sağlam ve kuvvetli yapmak. Doğru bilgiler öğrenip yanlışları terketmek.

ANNE-BABAMIZA KARŞI GÖREVLERİMİZ

1. Anne ve babamıza sevgi ve saygı göstermeliyiz.
2. Onlara kötü söz söylememeli, dâima hürmet etmeli, güler güz göstermeli ve gönüllerini almalıyız.
3. Onları incitmekten ve üzmekten son derece sakınmalıyız.
4. Hâl ve hatırlarını sormalı, isteklerini yerine getirmeliyiz.
5. Anne-babanın hakkı ödenmez. Onun için onları kızdırmaktan kaçınmalı ve onların hayır duâlarını almaya çalışmalıyız.
6. Eğer muhtaç durumda iseler geçimlerini temin etmeli, hasta iseler tedâvi ettirmeliyiz.
7. Anne-babamız vefat etmişlerse onlar için Kur'ân okunmalı, hayır duâlar etmeli, kabirlerini ziyâret etmeli ve onlar için hayırlar yapmalıyız. Hayatta iken dostları olan kişileri ziyaret etmeliyiz.

ANNE-BABANIN ÇOCUKLARA KARŞI GÖREVLERİ

1. Hayırlı evlat istemek. Kız-erkek ayrımı yapmamak.
2. Çocuklara güzel isimler vermek. Çocuk verdiği için Allah'a şükür niyetiyle akika kurbanı kesmek ve sadaka dağıtmak.
3. Çocuklarının ihtiyaçlarını helalinden temin etmek.
4. Dinini ve Kur'ân okumasını öğretmek.
5. Okula gönderip tahsilini yaptırmak ve hayata hazırlamak.
6. Çocuklar arasında adaletli olmak. Kız-erkek, büyük-küçük ayrımı yapmamak.
7. Çocuklara yeterince sevgi ve şefkat göstermek. Onların maddi manevi her yönüyle ilgilenmek. Harçlık vermek ve üst-baş almakla çocuk yetiştirilmez. Öncelikle kalplerinin sevgi, şefkat ve ilgi ile işlenmesi gerekir.
8. Çalışmak zorunda olanlar işten geldiklerinde öncelikle çocuklarıyla ilgilenip onların ihtiyaçlarıyla meşgul olmalıdırlar. Toplumda suça ve kötü yola düşen çocukların çoğunun sevgi ve ilgi yoksunluğu ile aile geçimsizlikleri sebebiyle bu yanlışlıklara düştüğü unutulmamalıdır.

9. Çocuklar baskı ve şiddetle değil, anlayış ve konuşarak eğitilmelidir. Hataları azar veya baskı ile değil; niçin yanlış olduğu, doğrusunun ne olduğu anlatılarak eğitilmeli ve onlara değer verildiği hissettirilmelidir. Çocuklara sevgi yanında saygılı da olmak gerekir. Başkasını veya başkasının çocuğunu dinleyip onu adam yerine koyan; buna karşılık kendi çocuğuna acımasız ve kaba olan anne-baba, çocuğunu saygısızlığa yönelttiğini unutmamalıdır.
10. Çocuklara güvenmek ve bu güveni hissettirmek gerekir. Güven zedeleyici davranışlar görülünce de yukarıda belirttiğimiz gibi konuşarak doğru ve yanlışın izah edilmesi gerekir. Diktatör kafasıyla hareketin sonu hüsrandır.
11. Evlenme çağı gelince uygun eş seçiminde yardımcı olmak. İlla şu veya bu olsun demek yerine çocuğun veya ebeveynin beğendiği adayın olumlu ve olumsuz yönlerini konuşarak uygun olanın isabetlice seçimine yardımcı olmak.

KARDEŞLERİN BİRBİRLERİNE KARŞI GÖREVLERİ

1. Kardeşler arasında samimi bir sevgi, birlik ve dayanışma olmalı.

2. Maddî ve mânevî çıkarlar birlik beraberliklerine zarar vermemeli. Büyükler küçüklere kol kanat germeli, sahip çıkmalıdır.
3. Küçükler, büyüklere saygılı olup hürmet göstermelidir.
4. Birbirlerine karşı gelmekten, üzücü ve kırıcı konuşmaktan sakınmalıdırlar
5. Kendi menfaat va çıkarlarını düşündükleri gibi, kardeşlerinin de çıkar ve menfaatlerini düşünmelidirler.

DİĞER İNSANLARA KARŞI **GÖREVLERİMİZ**

1. **AKRABALARA:** Akrabalarla ilişkilerin kesilmesi dînimize yasaklanmıştır. Onun için bir müslüman hısımla akrabasıyla olan ilişkisini kesemez, elinden geldiğince ziyâretlerine gider ve onlarla haberleşir. Sevinç ve üzüntülerine ortak olur, onlara sevgi ve saygı ile bakar.
2. **KOMSULARA:** Komşularımıza karşı iyi davranmalı, onlara ezâ ve sıkıntı vermemeli, rahatsız etmemeli, onların halleriyle hallenmeli, gerektiğinde yardımlarına koşmalı, evlatlarına sevgi ve şefkat göstermeli, davetlerine icâbet

etmeliyiz. Kısacası komşumuzla kardeş gibi geçinmeliyiz.

3. **MİSÂFİRLERE:** Evimize gelen misâfirlerle güler yüz göstermeli, onlara hizmet etmeli, onları güzelce ağırlamalı ve rahat olmalarını sağlamalıyız.
4. **MİSÂFİRLİKTE:** Önce zil veya kapı çalınır. İçeriye girmek için müsaade istenir. Kapı açık ta olsa içeriye girilmez. İçeri davet edilince gösterilen yere oturulur. Evin kenar köşesinde ne var diye incelemek yanlış bir davranıştır. İkrâm edilen beğenmemelik edilmez. Kalkmak isteyince izin istenir ve ev sahibine ilgi ve ikrâmı için teşekkür edilir. Ev sahibinin de bizi ziyaret etmesi kendisine söylenir.
5. **KENDİMİZDEN BÜYÜKLERE:** Bizden büyük olanlara karşı daima saygılı olmaylıyız. Onları incitmemeli, üzmemeli, onlara kötü söz söylememeliyiz. Büyüklerimiz konuşurken onların sözlerini kesmemeli, saygıyla dinleyip bizden istedikleri şeyleri yerine getirmeliyiz.
6. **KENDİMİZDEN KÜÇÜKLERE:** Bizden büyük olanlara saygı gösterdiğimiz gibi, bizden küçük olanlarda sevgi ve şefkat göstermeli, onları koruyup gözetmeli ve onlara yardımcı olmalıyız. Bizden küçükler diye onları dövmeye kalkmak, onlara hakâret etmek bir müslümana yakışmaz.

VATANA VE MİLLETE KARŞI GÖREVLERİMİZ

A-) Türklerin İslâm Dinine Hizmetleri

1. Türkler, yaptıkları savaş ve fetihlerle İslâm'ın dünyaya yayılmasında büyük katkılar sağlamışlardır.
2. Türkler, İslam dinini içten ve dıştan yıkmak isteyenlere karşı, İslâm'ın korunmasında büyük hizmetlerde bulunmuşlardır.
3. Türkler, İslam ilim, kültür ve medeniyetinin ilerlemesine önemli katkılarda bulunmuşlar ve bu alanda bir çok eserler bırakmışlardır.

B-) Vatana Ve Millete Karşı Görevlerimiz

1. Vatanımızı, Bayrağımızı ve İstiklâl Marşımızı canımızdan çok sevmeliyiz.
2. Vatan sevgisinin imandan geldiğini unutmamalıyız. Ve kardeşlik bağlarını kuvvetlendirmeye çalışmalıyız.
3. Birbirimize karşı hoşgörülü olmalıyız.
4. Hepimiz din kardeşiyiz; dargın durmamalı, dargın olanlar varsa onları barıştırmalıyız.

5. Kendimiz için sevip istediğimizi diğer din kardeşlerimiz için de istemeli; kendimiz için istemediğimizi diğer din kardeşlerimiz için de istememeliyiz.
6. Felaket ve sıkıntıya uğrayana yardım etmeli, sevinçli olanların da sevinçlerini paylaşmalıyız.
7. Millî birliğimizi bozmaya çalışanlara karşı dikkatli olmalı ve onların oyunlarına düşmemeliyiz.
8. Şehitlerimizi rahmetle anmalı ve onlardan aldığımız emaneti bizden sonra gelenlere tertemiz olarak ulaştırmalıyız. Gazilerimize de hürmette kusur etmemeliyiz.

C-) Devlete Karşı Görevlerimiz

- 1) Vergi vermek.   2) Askerlik yapmak.
- 3) Kanunlara saygılı olmak.
- 4) Huzur ve güvenliğimiz için kurallara uymak

D-) Millî Bayramlarımız

- 1) 19 Mayıs: Gençlik Bayramı
- 2) 23 Nisan: Çocuk Bayramı
- 3) 30 Ağustos: Zafer Bayramı
- 4) 29 Ekim: Cumhuriyet Bayramı

CÂMİDE DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN BAZI HUSUSLAR

1. Câmiye sağ ayakla girilir, sol ayakla çıkılır. Besmele çekilir ve bazı duâlar okunur.
2. Câmiye abdestli olarak ve temiz elbiselerle gidilir. Pis olmayan iş elbisesi ile namaz kılınır. Elbisenin tozlu – topraklı olması namaza engel olmaz.
3. Câmide gereksiz konuşmalar yapmak, gürültü yapmak, bağırarak, çağırmak, lokâl yerine câmide dünya işlerini konuşmak, başka yer varken camide yatmak doğru bir davranış değildir.
4. Kokusu hoş olmayan şeyleri yiyip- içtikten sonra, kokularını gidermeden câmîye gitmek başkalarının hakkına saygısızlık etmek olur.
5. Kirli ayak veya çorapla câmîye girmek doğru değildir.
6. Câmî içinde Kur'an okunuyor veya vaaz veriliyorsa bunları dinlemek gerekir.
7. İbadetle (namaz, duâ, zikir...vb) meşgul olanlar rahatsız edilmemeli.
8. Geç gelenler bulduğu boş yere oturmalı ve öne geçmek için başkasını rahatsız etmemelidir.

DERS ÇALIŞMA USÛLÜ

1. Dinimiz çalışkan olmayı emreder. Onun için bizler sınıfın en çalışkan öğrencileri olmalıyız.
2. Derslerimize planlı olarak çalışmalıyız.
3. Okuldan gelince önce derslerimizi yapmalı sonra oynamalıyız.
4. Bugünün dersini yarına bırakırsak yarınki dersle beraber önceki dersi yapmak zor olur.
5. Dersi çalışırken dersten korkmamalıyız. Ben bunu öğrenemem demek baştan yenilgiyi kabul etmek demektir.
6. Anlayamadığımız yerleri bilenlere veya öğretmenlere sormalıyız.
7. Öğretmenlerin söylemesine gerek kalmadan ara sıra derslerimizi tekrar etmeliyiz.
8. Dersi ezberleyerek değil anlayarak öğrenmeye çalışmalıyız.
9. Boş zamanlarımızı okuyarak geçirme alışkanlığını kazanmalıyız.
10. Biraz bir şeyler öğrenince çok şey öğrendiğimizi zannederek okumayı ve öğrenmeyi ihmal

etmemeliyiz. Bilginin ve öğrenmenin peşinde yürümeliyiz.

KONUŞMA ÂDÂBI

1. Hayırlı, güzel ve anlaşılır şekilde konuşmalıyız.
2. Kötü sözler söylememeli, başkasına lâkap takmamalıyız.
3. Yalan, iftira, dedikodu ve gevezelikten sakınmalıyız.
4. Bir topluluk içerisinde izin alınmadan veya söz hakkı verilmeden konuşmak doğru değildir.
5. Büyüklerimiz konuşurken onları dinlemeli ve sözlerini kesmemeliyiz.
6. Ağzımızı yemin etmeye alıştırmaktan sakınmalıyız.
7. Sırlar veya gizli konular başkasına söylenmez.
8. İnsanı felakete veya kurtuluşa götürenin dili olduğunu unutmamalı ve konuştuğumuza dikkat etmeli ve sonunu düşünerek konuşmalıyız.

YEMEK YEME ÂDÂBI

Yemekten önce eller yıkanmalı, sofraya edepli bir şekilde düzgünce oturulmalı ve yemeğe 'Besmele' ile başlanılmalıdır.

Herkes kendi önünden yemeli, dökülen kırıntılar ve yemekler çöpe atılmamalı ve toplanıp yenilmelidir. Ekmek bir peçete gibi kaşık ve çatalı silmek için kullanılmamalı, eğer ekmeğe kaşıktaki yemeği sürmüşsek o ekmeği yemeliyiz. Parça ve kesilmiş ekmeği bitirmeden başka ekmek kesmemeli ve yiyebileceğimiz kadar yemeği tabağımıza almalıyız. Ağızda yemek varken konuşulmaz.

Yemekten sonra Allah'a, bize bu yemeği verdiği için hamdetmeliyiz. Ellerimizi yıkamalı ve ağızımızı temizlemeliyiz.

Altın ve gümüş tabaklarda yemek yenilmez. Yemeği fazla sıcakken yemek, yemeğe üfleme, yemek yerken bir yere dayanmak doğru değildir.

SU vb. İÇECEKLERİ İÇME ÂDÂBI

Su içerken mutlaka besmele çekilmelidir. Su üç nefeste içilmelidir. Su kabına üflenilmez ve nefes verilmez. Suyu içtikten sonra Allah'a hamdedip 'Elhamdülillah' denilmelidir. Ayakta su içmek iyi bir davranış olarak görülmemiştir. Oturarak içmek tavsiye

edilmiştir. Ancak zezem suyu ayakta içilir. Bir de abdest sonunda içilen su ayakta içilir. Su dağıtırken önce sağ tarafta bulunan kimseye verilir.

GIYİNME ÂDÂBI

Giyilen elbise sade ve temiz olmalıdır. Elbisenin paçaları yerde sürünmemelidir. Sıhhatimize zarar verecek elbiseler giyilmemelidir. (Yaz mevsiminde kışlık elbise giymek gibi). İnsanı kibir ve gurura sevkeden çok pahalı elbiseler giymek doğru değildir. Giyilen elbiseler çok ince ve altını gösterecek, avret yerlerini belli edecek şekilde şeffaf olmamalıdır. Karşı cinsi tahrik edici şekilde dar da olmamalıdır.

İpek elbise giymek erkeklere haramdır. Peygamber efendimiz özellikle erkeklerin çok şatafatlı elbiseler giymemelerini istemiştir. Bir kimse yeni bir elbise aldığı zaman, onu ilk olarak giyerken kendisine yeni bir elbise almasını nasib ettiği için Allah'a hamdetmelidir. Bir şey giyerken sağ taraftan giymeye başlanır. Çıkarırken ise önce sol taraf çıkarılır.

SELAMLAMA ÂDÂBI

Selâm, Allah (c.c.)'ın 99 tane isminden birisi olup; emniyet, barış, esenlik anlamlarına gelir. Selâm veren bir kişi karşı tarafa Allah'tan esenlik, huzur ve selâmet bulması için duâ etmiş ve ona kendisinden bir zarar gelmeyeceğini ifade etmiş olur.

Selâmı vermek sünnet, almak ise farzdır. Bir müslümanın, bir kimseyle konuşmaya başlamadan önce selâm vermesi gerekir. Selâm vermeden konuşmaya başlayanın sözü dinlenmez.

Eve veya herhangi bir yere girişimizde, çıkışımızda, birisiyle yolda karşılaştığımızda selâm vermemiz gerekir.

Az olanlar çok olanlara, yürüyen oturana, küçük olan büyük olana, araba ile giden yürüyerek gidene selâm verir.

Kur'ân okuyana, abdest alana, yemek yiyene, tuvalette olana, ezan okuyana, ilim muzâkeresinde bulunanlara, namaz kılana, banyoda olana, günah ve haram bir işle meşgul olanlara selam verilmez.

Selâmın en güzel şekli: 'Esselâmu aleyküm ve rahmetullâhi ve berekâtühû' şeklinde verilenidir. Bu şekilde söyleyen 30 sevap alır. 'Esselâmü aleyküm ve rahmetullâhi' diyen 20 sevap alır. 'Esselâmü aleyküm' diyen 10 sevap alır. Cevap veren de hangisini söylese onun sevabını alır. Fakat selâm verene daha güzel bir şekilde karşılık vermek gerektiği için bir kimse bize en kısası ile 'Esselâmü aleyküm' dese bile, biz ona uzun şekliyle cevap verirsek bizim kazanacağımız sevap daha fazla olacaktır.

TUVALET VE BANYO ÂDÂBI

1. Tuvalet ve banyoya sol ayakla girilir.
2. Tuvalet ve banyodan sağ ayakla çıkılır.
3. Tuvalet ve banyoda konuşulmaz, bir şey yenilip içilmez.
4. Tuvalette temizlik için sol el kullanılır.
5. Tuvalet ve banyoda, ön ve arka tarafın Kibleye karşı açık olarak dönülmesi doğru değildir.
6. Yeterince su kullanılmalı; az kullanıp kirli kalmak, gereğinden fazla kullanıp israf etmek doğru bir davranış değildir. Su ile temizlenip bez veya kâğıt ile kurulmalıdır.
7. Tuvalet ve banyodan çıkarken, kullandığımız yeri temizlemeliyiz.
8. Tuvalet ve banyonun kapısı kapalı ise kapıya vurmadan, âniden içeriye girilmez. Çünkü içerde birisi olabilir.

HAPŞIRMA ÂDÂBI

Hapşirmek durumunda kalan birisi eliyle ağzını kapatır. Yemekte hapşırma gelirse, başını sofranın arkasına çevirir ve hapşırma bitince eli kirlenmişse, elini siler veya yıkar.

- Hapşıran kişi: ‘Elhamdülillah’ der.
- Bunu işiten: ‘Yerhamükallah’ der.
- Hapşıran da cevaben: ‘Yehdînâ ve yehdükümullah’ der.

ESNEME ÂDÂBI

Esneme geldiği zaman, esnemeyi engellemeye çalışmak gerekir. Engellenemiyorsa sol el ile ağız kapatılır. Ve esnerken etrafı rahatsız edecek sesler çıkarmamaya gayret edilir.

Namazda ayakta iken esneme olursa, ağız sağ elle kapatılır. Diğer durumlarda ise sol elle kapatılır.

HASTA ZİYARETİ

Hasta olan birisinin yanına gidildiğinde fazla gürültü yapmamaya dikkat edilir. Hastaya hâl hatır sorulur, kendisini iyi gördüğümüz söylenerek moral verilmeye çalışılır.

Hastalığının kötülüğünden, ölümden bahsetmek uygun olmaz. Güler yüzle konuşup şifa bulması için duâ edilir ve yanında fazla uzun kalınmaz. Bir ihtiyacının olup olmadığı sorulur. Bir isteği olursa imkân dâhilinde yerine getirilmeye çalışılır.

BAYRAMLAŞMA – TEBRİKLEŞME – CEMİYETLER

Bayramlarda karşılıklı ziyaretler yapılır, bayramın sevinci tebrikleşilerek paylaşılır. Büyükler ziyaret edilerek hayır duâları alınır. Uzakta olanlar

bayram sevinçlerini buruk ta olsa telefonlaşarak yaşamaya çalışırlar. Bayramlarda muhtaç insanlarla ilgilenilmek suretiyle garip olanların da yüzlerinin güldürülmesine gayret edilir.

Doğum, isim koyma, sünnet, askere uğurlama, evlenme, mevlid, hasta ziyareti, ölüm gibi olaylarda dikkat edilecek genel kâide şudur:

Meydana gelen olay veya tertiplenen cemiyet iyi ve olumlu bir niyet veya davranış sebebiyle gerçekleşiyorsa; o olayı yaşayan veya cemiyeti tertip edenler tebrik edilir, hayırlı olması için duâ edilir ve sevinçlerine ortak olunur.

Meydana gelen olay veya tertiplenen cemiyet, olumsuz bir olayın neticesinde veya olumsuz olanı telâfi etmek niyetiyle tertiplenmişse; olayı yaşayanlar ve cemiyet sahipleri teselli edilir, sabır dilenir, ihtiyaç ve sıkıntıları varsa giderilmeye gayret edilir ve böylelikle üzüntüleri paylaşıp hafifletilmeye çalışılır.

PEYGAMBERİMİZİN AHLÂKI

1. İnsanlara sevgi ve merhametle yaklaşır, yoksulları himaye ederdi.
2. Hayvanlara da merhamet eder ve iyi davranılmasını tavsiye ederdi.
3. Çocukları çok sever ve onları kucağına alıp okşar ve şakalaşırđı.

4. Alçak gönüllü idi. Zengin fakir ayırımı yapmazdı.
5. Hastaları ziyaret eder, onlara duâ ederdi.
6. Bir yere gidince boş bulduğu yere otururdu.
7. Eşlerine iyi davranır ve ev işlerinde onlara yardım ederdi.
8. Kendi işini kendi yapar, kimseye yük olmazdı.
9. Misafiri sever ve gelen misafire bizzat kendisi hizmetlenirdi.
10. Kimseye kötü söz söylemez, kimseyi kırmaz ve azarlamazdı.
11. Güler yüzlü, tatlı dilli idi. Tane tane konuşur, kimsenin sözünü kesmezdi.
12. Gördüğü kusurları kimsenin yüzüne vurmazdı.
13. Yaşayışı sade ve temizdi. Temizliğe son derece dikkat ederdi.
14. Doğru konuşur, sözünde duran ve güvenilir bir kimse idi.
15. Son derece cömertti ve eline geçeni ihtiyaç sahiplerine dağıtırdı.
16. Affetmeyi ve bağışlamayı severdi. Kin ve intikam duygusu taşımazdı.
17. Kendine kötülük edene bile iyilik ederdi.
18. Büyüklere saygı ve hürmet, küçüklere de sevgi ve şefkât gösterirdi.
19. Tembelliği, boş oturmayı sevmez; çalışmayı, faydalı olmayı öğütlerdi.
20. Yaptığını Allah için yapardı. Adaletten ve doğruluktan hiç ayrılmazdı.
21. Giyim kuşamda ve her türlü işlerinde orta yolu tutardı.

BİR MÜSLÜMANDA BULUNMASI GEREKEN İYİ HUYLAR

1. Doğru ve dürüst olmak. İçi ile dışı, özü ile sözü bir olmak.
2. Yardıma muhtaç olanlara elinden geldiğince yardım etmek.
3. İşini düzgün yapıp, helâl rızık kazanmak.
4. İyi olan şeyleri yapmak ve başkasına anlatmak, kötü olan şeyleri yapmamak ve başkalarını da yapmamaları için uyarmak.
5. Söz verdiği zaman sözünde durmak, kendisine söylenen sırrı, gizli bir şeyi saklamak.
6. İnsanlara ve hayvanlara merhamet etmek.
7. Belâ ve musîbete karşı sabırlı olmak.
8. Cömert ve cesaretli olmak.
9. Yumuşak huylu ve güzel sözlü olmak.
10. Temiz ve sağlıklı olmaya dikkat etmek.
11. Kendimize ait olmayan bir yere girerken izin istemek. (Anne-babamızın veya kardeşlerimizin odalarına girerken izin istemeli, izin verirlerse oraya girmeliyiz. İzin vermediklerinde girmemeliyiz.

BİR MÜSLÜMANDA BULUNMAMASI GEREKEN KÖTÜ HUYLAR

1. Yalan söylemek, yalan yere yemin etmek.
2. Başkalarının gıybetini yapmak ve iftira atmak.

3. İnsanların arasını bozacak davranışlarda bulunmak.
4. Diğer insanlarda olan şeylere karşı hased etmek.
5. İnsanların ayıp ve kusurlarını araştırmak.
6. İnsanlarla alay etmek, insanlara kötü lâkap takmak.
7. Kötü söz söylemek, sövmek ve hakarete bulunmak.
8. Yaptığı işleri ve ibâdetleri gösteriş (riya) için yapmak.
9. Kendini diğer insanlardan üstün görmek (Kibir, gurur).
10. Öfkeli olmak, kin tutmak.

ÇEVREMİZE KARŞI GÖREVLERİMİZ

1. Çevremizi kirletmemeliyiz. Çöpleri ortalığa atmamalıyız.
2. Ağaçlara, bitkilere, yeşilliklere zarar vermemeliyiz.
3. Başkasının eşyasına veya malına zarar vermemeliyiz. Kanun ve kurallara uymalı haksızlık etmekten sakınmalıyız.
4. Diğer insanlara saygılı olmalı, konuşma ve hareketlerimizle onlara zarar vermemeli, gürültü yapmamalıyız.
5. Başkasının evinin veya camının önünde toplanarak konuşmamalı ve onları rahatsız etmemeliyiz.
6. Çevremizdeki hayvanlara da yumuşak davranmalı, onlara eziyet veya işkence yapmamalıyız.
7. Herkesin kullandığı toplu taşıma araçlarına, okul eşyalarına, parklara, piknik alanlarına, spor ve oyun sahalarına zarar vermemeliyiz. Buraları güzelce kullanmalı, temiz tutmalıyız.

8. İnsanlarla iyi geçinmeliyiz. Birbirimizle konuşarak anlaşmalıyız. Bağırarak, kötü sözler söyleyerek, kavga ve gürültü ile hiç bir şeyi halledemeyiz. Bu gibi şiddet hareketleri bize sadece zarar verir, bunu untumamalıyız.
9. Başkasının bize kötü davranması nasıl bizi rahatsız ediyorsa, bizim kötü davranışlarımız da başkasını rahatsız eder. İyi davranalım ki bize de iyi davransınlar. Kullandığımız araç ve gereçleri temiz ve tertipli kullanalım ki bunları bir daha kullanacağımız zaman temiz ve tertipli bulalım.

Peygamber Efendimizden Bazı Öğütler:

- “Sizden biriniz kendisi için sevip istediğini kardeşi için de sevip istemedikçe olgun bir Mü'min olamaz”
- “Müslüman, elinden ve dilinden diğer müslümanların (ve bütün insanların) zarar görmediği kimsedir.”
- “(Kullandığın bir şeyi) Nasıl bulmak istiyorsan öyle bırak.”
- “Yerdekilere merhametli olun ki, göktekiler de size merhamet etsin.”

HADİS-İ SERİFLER

HADİS: Peygamberimiz Hz. Muhammed Mustafa (s.a.s.)'nın, sözleri, fiilleri ve olaylar karşısındaki tutumlarına (takrirlerine) denir.

Peygamber efendimiz hadisleriyle Kur'ân'ı izah etmiş, dînimizi yaşamış ve bizlere de nasıl yaşamamız gerektiğini anlatmıştır. Dînimizi güzelce öğrenip yaşayabilmemiz için, Kur'ân-ı Kerîm'i öğrendiğimiz gibi Peygamber efendimiz (s.a.s.)'in hadislerini de öğrenmeli ve onlara göre hareket edip, hayatımız Kur'ân ve Hadislerin ışığında yönlendirmeliyiz.

Sevgili peygamberimiz şöyle buyurmuşlardır: “ Bir kimse, ümmetimin din işlerinde onlara faydalı olacak kırk hadis hıfzederse (ezberlerse), o kimse kıyâmet gününde âlimlerden biri olarak diriltilir. Âlimin âbid (ibadet eden) üzerine üstünlüğü yetmiş derecedir. Her iki derecenin arasını da Allah bilir.”
(Ramûz el-Ehâdis, 2/419)

***** KIRK HADİS *****

- 1) Kalpte îman demek, Allah'ı sevmek demektir.
- 2) Nerede olursanız olun Allah'a kulluğu güzel yapın ve cennetle müjdelenin.
- 3) Bir adam Allah yolunda bir kardeş edinirse, cennette bin derece alır.

- 4) Dünyada insanlara azabedenlere, Allah da kıyamette azabeder.
- 5) Müslüman, diğer insanların elinden ve dilinden zarar görmedikleri kimsedir.
- 6) Sizden biri, kedisi için sevip istediğini müslüman kardeşi için de sevip istemedikçe gerçek îmana (olgun ve kâmil bir imana) eremez.
- 7) Kalbinde zerre miktarı îman bulunan kimse ateşten çıkacaktır.
- 8) Size iki şey bırakıyorum. Bunlara uyduğunuz müddetçe asla sapıtmayacak, yolunuzu şaşır-mayacaksınız: “Allah'ın Kitabı ve Rasûlünün Sünneti.”
- 9) Ben güzel ahlâkı tamamlamak için gönderildim.
- 10) Hz. Peygamber (s.a.s.)'in ahlâkı, Kur'ân ahlâkıydı.
- 11) Güzel ahlâklı olunuz. Güzel ahlâklı olanlar Allah'ın cennetine, kötü ahlâklı olanlar Allah'ın cehennemine girer.
- 12) Cennet anaların ayakları altındadır.
- 13) Ana-babaya isyan büyük günahlardandır.

- 14) Ana-babaya itaat ve iyilik edeni Allah sever.
Allah sevdiği kullarını ise cennetine koyar.
- 15) Ana-babaya isyan eden cennete giremez,
cennetin kokusunu duyamaz,
cennetin nîmetlerini tadamaz.
- 16) Büyüklerine saygı göstermeyen, küçüklerini
sevmeyen bizden değildir.
- 17) Kolaylaştırın, zorlaştırmayın ve müjdeleyin, nefret
ettirmeyin.
- 18) Zalim sultanın yanında gerçeği söylemek en büyük
cihaddandır.
- 19) Allah (c.c.)'ın en çok sevdiği isimler Abdullah ve
Abdurrahman'dır.
- 20) Sizler kıyâmet günü isimlerinizle ve babalarınızın
isimleriyle çağrılacaksınız. Öyleyse isimlerinizi
güzelleştirin, güzel yapın.
- 21) Allah'ın rızası babanın rızasından geçer, Allah'ın
memnuniyetsizliği babanın memnuniyetsizliğinden
geçer.
- 22) Baba cennetin orta kapısıdır. Dilersen bu kapıyı
terket, dilersen muhafaza et.

- 23) Bir baba oğluna güzel ahlâktan daha üstün bir miras bırakamaz.
- 24) Güzel söz sadakadır, yoldan eza verici bir şeyi kaldırıp atmak sadakadır, bir müslümana yardım etmek sadakadır.
- 25) Emin ve doğruluktan ayrılmayan ticaret ehli, peygamberler, sıddıklar, şehidler ve salihlerle beraberdir.
- 26) Allah'ın en çok sevdiği yerler mescidlerdir. Allah'ın en çok sevmediği yerler çarşı ve pazarlardır.
- 27) Rasûlullah (s.a.s.) faizi yiyene de, yedirene de, şahitlik edene de, yazana da lanet etti.
- 28) İki haslet (huy) vardır ki, bir mü'minde asla beraber bulunmazlar: Cimrilik ve kötü ahlâk
- 29) Her ümmet için bir fitne vardır. Benim ümmetimin fitnesi de maldır.
- 30) Sizin en hayırlınız, Kur'ân'ı öğrenen ve öğreteninizdir.
- 31) Halka teşekkürde bulunmayan Allah'a da şükretmez.
- 32) İnsanoğlunun her biri hatakârdır (hata işlemiştir).

- Hata işleyenlerin en hayırlısı tevbe edenlerdir.
- 33) Kul son nefesini vermedikçe, Allah o kulun tevbesini kabul eder.
- 34) Gerçek mücâhid, nefsiyle cihad edendir.
- 35) Allah korkusuyla göz yaşı döken kimse, sağılan süt memeye geri dönmedikçe ateşe girmez. Bir kul üzerinde, Allah yolunda (savaşa) üzerine yapışan tozla cehennemin dumanı bir araya gelmez
- 36) Şehidler -kul borcu hariç- bütün günahları affedilir.
- 37) Mücâhidin amel defteri kapanmaz, kıyâmete kadar arttırılır. Ayrıca o, kabir azabına uğratılmaz.
- 38) Sıdk ile şehid olmayı isteyen bir kişi yatağında ölse bile, Allah onu şehidler derecesine ulaştırır.
- 39) En doğru rüyâlar seher vakti görülen rüyâlardır. Kötü ve sıkıntılı rüyâ şeytandandır. Kötü rüyâ gören kişi şeytandan Allah'a sığınıp sol tarafına tükürsün. Rüyada beni gören gerçekten görmüştür. Çünkü şeytan benim sûretime giremez.
- 40) Maruz kaldığınız bir zarar sebebiyle ölümü temenni etmeyin. Eğer bunu yapmak zorunda kalırsanız şöyle deyin: “Ya Rabbi hakkımda hayat hayırlı ise yaşat, ölüm hayırlı ise rûhumu al.”

PEYGAMBERİMİN HAYATI

(Sallallahu aleyhi ve sellem)

Beş yıl sütannede kaldı,
Süt evinde bolluk vardı,
Küçükken kalbi yıkandı,
Üstünde bir bulut vardı.

Babasına hasret kaldı,
Annesiz babasız kaldı,
İki yıl dedesi baktı,
Sonra amcasıyla kaldı.

Küçükken çobanlık yaptı,
Ticaret ile uğraştı,
Ficâr harbine katıldı,
Hilfu'l-Fudûl'e katıldı.

Yirmibeş yaşına girdi,
Hatice ile evlendi,
Muhammed'ül-Emîn idi,
Herkes O'na güvenirdi.

Kâbe'de hakemlik etti,
Bâzen inzivâ ederdi,
Nûr dağında münzevîydi,
Dâim tefekkür ederdi.

Kırk yaşlarına gelince,
Karşılaştı Cebrâil'le,
Müjdelendi nebîlikle,
Eve döndü acaleyle.

Tebliğ başladı gizlice,
Sonra Erkam'ın evinde,
Kırk kişi oldu Ömer'le,
Nihayet Kâbe önünde.

Eş ve dost geldi evine,
Sonra Safâ tepesinde,
Ebû Lehep'ti sahnede,
Suçluyordu delilikle.

Baskı, hakâret, işkence,
Engel olamadı dîne,
Boykot vardı ölümüne,
Direndiler ona bile.

Dâvâsında azimliydi,
Herkesi tebliğ ederdi,
Tâif'e bile gitmişti,
Yolları mekan etmişti.

Habeşistan'a gittiler,
Rahat ederiz dediler,
Müşrikler takip ettiler,
Almadan geri döndüler.

Akabe tepelerinde,
Oldu Medîne'lilerle,
Biat yaptı onlar ile,
Kalbi doldu sevinç ile.

Ebû Tâlib vefat etti,
Hatice de vefat etti,
Bunlara çok kederlendi,
O yıl, hüzün senesiydi.

O, Mîraca çıkacaktı,
Sevgiliye varacaktı,
Buna hazırlanmalıydı,
Kalbi yine yıkanmıştı.

Cebrâil'le Burak geldi,
Mescid-i Aksâ'ya gitti,
Oradan da Mîrac etti,
Refref'le Rabbine gitti.

Şu hediyelerle geldi,
Beş vakit namaz farz dendi,
“Âmenerrasûlü” indi,
Şirk koşmayan affedildi.

Mekke şehrini terketti,
Medîne'ye hicret etti,
Mü'minleri kardeş etti,
Yeni devlet te'sis etti.

Medîne İslâm Devleti,
İslâm'ın merkezi idi,
Her yere elçi gönderdi,
Elçilerle tebliğ etti.

Vedâ haccın edâ eti,
Vedâ konuşması yaptı,
İnsan haklarını saydı,
Kesti altmışüç kurbanı.

İslâm her yere yayıldı,
Vazifeyi tamamladı,
Ayrılık vakti yaklaştı,
Ölüm herkes için vardı.

Altıyüzotuzikide,
Azrâil adlı meleğe,
“Refik-i Âlâ” sözüyle,
Elveda dedi âleme.

Tam altmışüç yıl yaşadı,
Nebîlik yirmiüç yıldı,
Ezâ, cefâya katlandı,
Örnek olarak yaşadı.

Kelimeler yetmez asla,
Hayatını anlatmaya,
Düşelim O’nun yoluna,
Ümmet olmak için O’na.

Hayatını okumalı,
Sünnetince yaşamalı,
Yolundan ayrılmamalı,
İstikâmet, O olmalı... (s.a.s.)

Şiir: Hasan Kuş

NAMAZ DUÂ VE SÛRELERİ

DUÂLAR

SÛRELER

MİHRÂBİYELER

Hazırlayan: HAKAN KARADAĞ

Tashîh: HASAN KUŞ

NAMAZ DUÂLARI

AMENTÜ

Allahü Ekber

Amentü billâhi. Ve melâiketihî. Ve kütübihî. Ve rusulihî. Velyevmilâhiri. Ve bilkaderi hayrihî ve şerrihî minallâhi teâlâ. Velba'sü ba'delmevti hakkun. Eşhedü en lâ ilâhe illallâh. Ve eşhedü enne Muhammeden abdühü ve rasûlüh.

***Meali:** Allah'a, Meleklerine, Kitaplarına, Peygamberlerine, Ahiret gününe, kadere, hayrın ve şerrin Allah'tan geldiğine, öldükten sonra dirilmenin gerçek olduğuna inandım. Ben şahitlik ederim ki Allah (cc)'tan başka ilah yoktur. Ve yine şahitlik ederim ki Hz. Muhammed (sav) Allah'ın kulu ve elçisidir.*

SÜBHANEKE

Allahü Ekber

Sübhânekellâhümme ve bi hamdik ve tebârikesmük ve teâlâ ceddük (ve celle senâük*) ve lâ ilâhe ğayrük.

(*) Ve celle senâük yalnızca cenaze namazında okunur.

***Meali:** Allah'im! Sen eksik sıfatlardan pak ve uzaksın. Seni daima böyle tenzih eder ve överim. Senin adın mübarektir. (Varlığın her şeyden üstündür.) Senden başka ilah yoktur.*

ETTEHIYYÂTÜ

Allahü Ekber

Ettehiyyâtü lillâhi vessalevâtü vettayyibâtü. Esselâmü aleyke eyyühennebiyyü ve rahmetüllâhi ve berakâtühü. Esselâmü aleynâ ve alâ ibâdillâhi's-Sâlihîn. Eşhedü en lâ ilâhe illallâh ve eşhedü enne Muhammeden abdühü ve Rasülüh.

Meali : Dil ile, beden ve mal ile yapılan bütün ibadetler Allah'a dır. Ey Peygamber! Allah'ın selamı, rahmet ve bereketleri senin üzerine olsun. Selam bizim üzerimize ve Allah'ın bütün iyi kulları üzerine olsun. Şahitlik ederim ki, Allah'tan başka ilah yoktur. Yine şahitlik ederim ki, Muhammed, O'nun kulu ve Peygamberidir

ALLAHÜMME SALLİ

Allahü Ekber

Allâhümme salli alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammed. Kemâ salleyte alâ İbrahim ve alâ âli İbrahim. İnneke hamidün mecîd.

Meali: Allah'ım! Muhammed'e ve Muhammed'in ümmetine rahmet eyle, şerefini yücelt. İbrahim'e ve İbrahim'in ümmetine rahmet ettiğin gibi. Şüphesiz övülmeye layık yalnız sensin, şan ve şeref sahibi de sensin.

ALLÂHÜMME BARİK

Allahü Ekber

Allâhümme barik alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammed. Kemâ barekte alâ İbrahîme ve alâ âli İbrahîm. İnneke hamîdün mecîd.

Meali: Allah'ım! Muhammed'e ve Muhammed'in ümmetine hayır ve bereket ver. İbrahim'e ve İbrahim'in ümmetine verdiğin gibi. Şüphesiz övülmeye layık yalnız sensin, şan ve şeref sahibi de sensin.

RABBENÂ ÂTİNA

Bismillâhirrahmânirrahîm

Rabbenâ âtina fiddünyâ haseneten ve fil'âhirati haseneten ve kınâ azâbennâr. (Birahmetike yâ erhamerrahimîn.)

Meali: Allah'ım! Bize dünyada iyilik ve güzellik, ahirette de iyilik, güzellik ver. Bizi ateş azabından koru. Rahmetinle ey merhametlilerin en merhametlisi olan.

RABBENÂĞFİRLİ

Bismillâhirrahmânirrahîm

Rabbenâğfîrlî ve li-vâlideyye ve lil-Mü'minîne yevme yekûmü'l-hisâb.

***Meali:** Ey bizim Rabbimiz! Beni, anamı ve babamı ve bütün mü'minleri hesap gününde (herkesin sorguya çekileceği günde) bağışla.*

KUNUT DUASI 1 (Allahümme İnnâ Nesteînüke)

Allahü Ekber

Allahümme innâ nesteînüke ve nestağfirüke ve nestehdîke ve nü'minü bike ve netübü ileyk. Ve netevkkelü aleyke ve nüsñî aleyke'l-hayra küllehü neşküruke ve lâ nekfüruke ve nahleu ve netruku men yefcürük.

***Meali:** Allahım! Senden yardım isteriz, günahlarımızı bağışlamamı isteriz, razı olduğun şeylere hidayet etmeni isteriz. Sana inanırız, sana tevbe ederiz. Sana güveniriz. Bize verdiğin bütün nimetleri bilerek seni hayır ile öğëeriz. Sana şükrederiz. Hiçbir nimetini inkar etmez ve onları başkasından bilmeyiz. Nimetlerini inkar eden ve sana karşı geleni bırakırız.*

KUNUT DUASI 2 (Allahümme İyyake Na'büdü)**Allahü Ekber**

Allâhümme iyyâke na'büdü ve leke nüsallî ve nescüdü ve ileyke nes'â ve nahfidü nercû rahmeteke ve nahşâ azâbeke inne azâbeke bilküffâri mülhik.

***Meali:** Allahım! Biz yalnız sana kulluk ederiz. Namazı yalnız senin için kılarız, ancak sana secde ederiz. Yalnız sana koşar ve sana yaklaştıracak şeyleri kazanmaya çalışırız. İbadetlerini sevinçle yaparız. Rahmetinin devamını ve çoğalmasını dileriz. Azabından korkarız, şüphesiz senin azabın kafirlere ve inançsızlara ulaşır.*

FATİHA SÛRESİ VE NAMAZDA **OKUNAN DİĞER SÛRELER**

FÂTİHA SÛRESİ

Açış yapan, açan

(1) Bismillâhirrahmânirrahîm. (2) Elhamdü lillâhi rabbi'lalemin. (3) Errahmânir'rahim. (4)Mâliki yevmiddin. (5) İyyâke na'büdü ve iyyâkeneste'în, (6) İhdinessirâtal müstekîm. (7) Sırâtallezine en'amte aleyhim ğayrilmağdübi aleyhim ve leddâllîn. (Amin)

***Meali:** (1) Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla. (2) Hamd (övme ve övülme), âlemlerin Rabbi Allah'a mahsustur.(3) O, rahmândır ve rahîmdir.(4) Ceza*

gününiün mâlikidir.(5) (Rabbimiz!) Ancak sana kulluk ederiz ve yalnız senden medet umarız.(6) Bize doğru yolu göster.(7) Kendilerine lütuf ve ikramda bulunduğu kimselerin yolunu gazaba uğramışların ve sapmışların yolunu değil.

ZILZÂL SÛRESİ

-Zelzele deprem demek -

Bismillâhirrahmânirrahîm

İzâ zül-zileti'l-ardu zilzâlehâ. Ve ahracetil ardu eskâlehâ. Ve kâlel-insânu malehâ. Yevmeizin tühaddisü ehbârahâ. Bienne rabbeke evhâlehâ.

Yevmeiziy yasdürü'n-nasü eştâtel-liyürav a'mâlehüm. Femey ya'mel miskâle zerratin hayray yerah.Vemey ya'mel miskâle zerratin şerran yerah.

Meali: *Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla.*

Yerküre kendine has sarsıntısıyla sallandığı. Toprak ağırlıklarını dışarı çıkardığı.Ve insan "Ne oluyor buna!" dediği vakit. İşte o gün (yer) haberlerini anlatır. Rabbinin ona bildirmesiyle. O gün insanlar amellerini görmeleri (karşılığını almaları) için darmadağınık geri dönüp gelirler. Kim zerre miktarı hayır yapmışsa onu görür. Kim de zerre miktarı şer işlemişse onu görür.

ADİYÂT SÛRESİ

-Koşan atlar-

Bismillâhirrahmânirrahîm

(1) Vel-âdiyâti dabhâ. (2) Fel-mûriyâti kadhâ. (3) Fel-muğirâti subhâ. (4) Fe'esperne bihî nek'â. (5) Fe vesatne bihî cem'â. (6) İnnel-insâne li-rabbihî le kenûd. (7) Ve-innehû alâ zâlîke le şehîd. (8) Ve-innehû li hubbi'l-hayri le şedîd. (9) Efe lâ ya'lemü izâ bu'sira mâ fil-kubûr. (10) Ve hussile mâ fi's-sudûr. (11) İnne rabbehüm bihim yevmeizin le habîr.

***Meali:** Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla.*

(1) Harıl harıl koşanlara. (2) (Nallarıyla) çakararak kıvılcım saçanlara. (3) (Ansızın) sabah baskını yapanlara. (4) Orada tozu dumana katanlara (5) Derken orada bir topluluğun ta ortasına girenlere yemin ederim ki. (6) Şüphesiz insan, Rabbine karşı pek nankördür. (7) Şüphesiz buna kendisi de şahittir. (8) Ve o, mal sevgisine de aşırı derecede düşkündür. (9) Kabirlerde bulunanların diriltilip dışarı atıldığını düşünmez mi? (10) Ve kalplerde gizlenenler ortaya konduğu zaman. (11) Şüphesiz Rableri o gün onlardan tamamıyla haberdardır.

KÂRIA SÛRESİ

-Kapı çalan-

Bismillâhirrahmânirrahîm

(1) El-kâriah. (2) Me'l-kâriah. (3) Vemâ edrâke mel-kâriah. (4) Yevme yekûnu'n-nâsu kelferâşi'l-mebsûs. (5) Ve tekûnü'l-cibâlü ke'l-ihnil menfûş. (6) Fe'emmâ

men sekulet mevâzinuh. (7) Fehüve fi îşetir-râdiyeh.
 (8) Ve emmâ men haffet mevâzînuh. (9) Fe'ummuhû
 haviyeh. (10) Vemâ edrâke mâhiyeh. (11) Nârun
 hâmiyeh.

Meali: *Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla*

(1) Kapı çalan! (2) Nedir o kapı çalan? (3) O kapı
 çalanın ne olduğunu bilir misin? (4) İnsanların, ateşin
 etrafını sarmış pervaneler gibi olur.
 (5) Dağların da atılmış renkli yüne dönüştüğü gündür
 (o Kâria!). (6) O gün kimin tartılan ameli ağır gelirse.
 (7) İşte o, hoşnut edici bir yaşayış içinde olur. (8)
 Ameli yeğni olana gelince. (9) İşte onun anası (yeri,
 yurdu) Hâviye'dir. (10) Nedir o (Hâviye) bilir misin?
 (11) Kızgın ateş!

TEKÂSÜR SÛRESİ

-Çokluk yarışı, çoklukla öğünmek-

Bismillâhirrahmânirrahîm

(1) El'hâkümü't-tekÂsür. (2) Hattâ zürtümü'l-mekâbir.
 (3) Kellâ sevfe ta'lemûn. (4) Sümme kellâ sevfe
 ta'lemûn. (5) Kellâ lev ta'lemûne 'ilmel yekîn. (6) Le
 teravünne'l-cehîm. (7) Sümme leteravu'n-nehe aynel-
 yakîn. (8) Sümme letûs elünne yevmeizin anin-na'îm.

Meali: *Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla.*

(1) Çokluk kuruntusu sizi o derece oyaladı ki,
 (2) Nihayet kabirleri ziyaret ettiniz. (3) Hayır! Yakında
 bileceksiniz! (4) Elbette yakında bileceksiniz! (5)

Gerçek öyle değil! Kesin bilgi ile bilmiş olsaydınız, (6) Mutlaka cehennem ateşini görürdünüz. (7) Sonra ahirette onu çıplak gözle göreceksiniz. (8) Nihayet o gün (dünyada yararlandığınız) nimetlerden elbette ve elbette hesaba çekileceksiniz.

ASR SÛRESİ

- Yüzyıl veya ikinci vakti-

Bismillâhirrahmânirrahîm

(1) Vel'asr. (2) İnnel-insâne le fi husr.
(3) İllezîne âmenû ve âmilu's-sâlihâti ve tevâ'savbi'l-hakkı ve tevâsavbi's-sabr.

***Meali:** Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla.*

(1) Asra yemin ederim ki. (2) İnsan gerçekten ziyan içindedir. (3) Bundan ancak iman edip iyi ameller işleyenler, birbirlerine hakkı tavsiye edenler ve sabrı tavsiye edenler müstesnadır.

HÜMEZE SÛRESİ

Çekiştirmek, alay etmek

Bismillâhirrahmânirrahîm

(1)Veylül li külli hümezetil lümezeh. (2) Ellezî ceme'a mâlen ve'addede. (3) Yahsebu enne mâlehû ahledeh. (4) Kellâ le yümbezenne fil hutameh. (5) Ve mâ edrâke me'l-hutameh. (6) Nârullâhi'l-mûkadeh. (7) Elleti tettali'u alel ef'-ideh. (8) İnnehâ aleyhim mü'-sadeh. (9) Fî amedin mümeddedeh.

Meali: *Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla.*

(1) Arkadan çekiştirmeyi, yüze karşı eğlenmeyi âdet edinen herkesin vay haline! (2) O ki, toplamış ve onu sayıp durmuştur. (3) (O), malının kendisini ebedî kılacağını zanneder. (4) Hayır! Andolsun ki o, Hutame'ye atılacaktır. (5) Hutame'nin ne olduğunu bilir misin? (6) Allah'ın, tutuşturulmuş ateşidir. (7) (Yandıkça) turmanıp kalplerin ta üstüne çıkar. (8) O ,onların üzerine kapatılıp kilitlenecektir. (9) (Bu ateşin içinde) uzatılmış sütunlara bağlanmışlar.

FÎL SÛRESİ

Fillerden bahseder

Bismillâhirrahmânirrahîm

(1) Elem tera keyfe fe'ale rabbüke bi eshâbi'l-fîl. (2) Elem yec'a'l- keydehüm fî tadrîl. (3) Ve ersele aleyhim tayran ebâbîl. (4) Termîhim bihicâratın min siccîl. (5) Fece'alehüm ke'asfin me'kûl.

Meali: *Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla*

(1) Rabbin fil sahiplerine neler etti, görmedin mi? (2) Onların kötü planlarını boşa çıkarmadı mı? (3) Onların üstüne ebâbil kuşlarını gönderdi. (4) O kuşlar, onların üzerlerine pişkin tuğladan yapılmış taşlar atıyordu. (5) Böylece Allah onları yenilip çiğnenmiş ekine çevirdi.

KUREYŞ SÛRESİ

-Kureyş kabilesi-

Bismillâhirrahmânirrahîm

- (1) Li'î lâfi Kurayş'in. (2) Îlâfihim rihlete'ş-şitâi ve's-sayf. (3) Felya'budû rabbe hâze'l-beyt. (4) Ellezî et'amehüm min cû'in ve âmenehum min havf.

Meali: Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla.

- (1) Kureyş'e kolaylaştırıldığı.
 (2) Evet, kış ve yaz seyahatleri onlara kolaylaştırıldığı için. (3) Onlar, şu evin Rabbine kulluk etsinler,ki. (4) Kendilerini açlıktan doyuran ve her çeşit korkudan emin kıldı.

MÂUN SÛRESİ

- Zekât vermek-

Bismillâhirrahmânirrahîm

- (1) Era'eytellezî yükezzibü bi'd-dîn. (2) Fezâlikellezî yedu'ulyetîm.(3) Ve lâ yehuddu alâ ta'âmi'l-miskîn. (4) Feveylün lilmüsallîn.(5) Ellezîne hüm an salâtihim sâhûn. (6) Ellezîne hüm yürâüne (7) Ve yemne'ûnelmâ'ûn.

Meali: Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla.

- (1) Dini yalanlayanı gördün mü? (2) İşte o, yetimi itip kakar. (3) Yoksulu doyurmaya teşvik etmez. (4) Yazıklar olsun o namaz kılanlara ki.(5) Onlar namazlarını ciddiye almazlar. (6) Onlar gösteriş yapanlardır. (7) Ve hayra da mâni olurlar.

KEVSER SÛRESİ

-Çok nimet-

Bismillâhirrahmânirrahîm

(1) İnnâ a'taynâke'l-kevser. (2) Fesalli lirabbike venhar. (3) İinne şâni eke hüvel ebter.

Meali: *Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla.*

(1) (Resûlum!) Kuşkusuz biz sana Kevser'i verdik.
(2) Şimdi sen Rabbine kulluk et ve kurban kes.
(3) Asıl sonu kesik olan, şüphesiz sana hınc besleyendir.

KÂFİRÛN SÛRESİ

-Kafirlerden söz eder-

Bismillâhirrahmânirrahîm

(1) Kul yâ eyyühel kâfirûn. (2) Lâ a'büdü mâ ta'büdün.
(3) Ve lâ entüm âbidûne mâ a'büd. (4) Ve lâ ene âbidün mâ abedtüm. (5) Ve lâ entüm âbidûne mâ a'büd.
(6) Leküm dînüküm veliye dîn.

Meali: *Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla.*

(1) De ki: "Ey kafirler, (2) Tapmam o taptıklarınıza!
(3) Siz de benim kulluk ettiğime tapanlardan değilsiniz.
(4) Hem ben tapıcı değilim sizin taptıklarınıza. (5) Hem de siz, benim kulluk ettiğime tapıcılardan değilsiniz. (6) Sizin dininiz size, benim dinim bana

NASR SÛRESİ

- Yardım-

Bismillâhirrahmânirrahîm

(1) İzâ câe nasrullahi velfeth. (2) Ve raeytennâse yedhulûne fî dinillâhi efvâcâ. (3) Fesebbih bihamdi rabbike vestağfirhu., İnnehû kâne tevvâbâ.

***Meali:** Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla.*

(1) Allah'ın yardımı ve zaferi geldiği, (2) Ve insanların bölük bölük Allah'ın dinine girmekte olduklarını gördüğün vakit (3) Rabbine hamd ederek O'nu tesbih et ve O'ndan mağfîret dile. Çünkü O, tevbeleri çok kabul edendir.

TEBBET SÛRESİ

-“Kurusun” manasına bedduadır-

Bismillâhirrahmânirrahîm

(1) Tebbet yedâ ebî lehebin ve tebb. (2) Mâ eġnâ anhü mâlühû ve mâ keseb. (3) Seyeslâ nâren zâte leheb. (4) Ve'mraetühû hammâlete'l-hatab. (5) Fî cî dihâ hablün min mesed.

***Meali:** Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla.*

(1) Ebu Leheb'in iki eli kurusun! Kurudu da. (2) Malı ve kazandıkları ona fayda vermedi.(3) O, alevli bir ateşte yanacak. (4) Odun taşıyıcı olarak karısı da (ateşe girecek). (5) Ve boynunda hurma lifinden bükülmüş bir ip olduğu halde.

İHLAS SÛRESİ

-Samimi olmak-

Bismillâhirrahmânirrahîm

(1) Kul hüvellâhü ehad. (2) Allâhü's-samed. (3) Lem yelid ve lem yûled. (4) Ve lem yekün lehü küfüven ehad.

***Meali:** Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla.*

(1) De ki: O, Allah birdir. (2) Allah sameddir. (3) O, doğurmamış ve doğmamıştır. (4) Onun hiçbir dengi yoktur

FELAK SÛRESİ

-sabah-

Bismillâhirrahmânirrahîm

(1) Kul e'üzü birabbi'l-felak. (2) Min şerri mâ halak. (3) Ve min şerri ğasikın izâ vekab. (4) Ve min şerrin neffâsâti fil'ukad. (5) Ve min şerri hâsidin izâ hased.

***Meali:** Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla.*

(1) De ki:"Ben ağaran sabahın Rabbine sığınırım, (2) Yarattığı şeylerin şerrinden. (3) Karanlığı çöktüğü zaman gecenin şerrinden. (4) Ve düğümlere üfürüp büyü yapan üfürükçülerin şerrinden. (5) Ve kiskandığı vakit kıskaç kişinin şerrinden sabahın Rabbine sığınırım.

NÂS SÛRESİ

-İnsanlar-

Bismillâhirrahmânirrahîm

- (1) Kul e'üzü birabbinnâs. (2) Melikinnâs.
(3) İlâhinnâs. (4) Min şerril vesvâsilhannâs. (5) Ellezî
yüvesvisü fî sudûrinnâs. (6) Minelcinneti vennâs.

Meali: *Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın a dıyla*

- (1) *De ki: Sığınırım ben insanların Rabbine.*
(2) *İnsanların Melikine (mutlak sahip ve hakimine).*
(3) *İnsanların İlâhına. (4) O sinsi vesvesenin şerrinden*
(5) *O ki insanların göğüslerine (kötü düşünceler)*
fısıldar. (6) Gerek cinlerden,gerek insanlardan(olan
bütün vesvesecilerin şerrinden Allah'a sığınırım!

MİHRÂBİYELER

ÂYETE'L-KÜRSİ

Bismillâhirrahmânirrahîm

(255) Allâhü lâ ilâhe illâ hüve'l-hayyül kayyûm. Lâ te'huzühû sinetün ve lâ nevm. Lehû mâ fi's-semâvâti vemâ fi'l-ard. Men-zellezî yeşfe'u indehü illâ bi'iznih. Ya'lemü mâ-beyne eydîhim vemâ halfehüm. Velâ yühîtüne bi-şey'in min ilmihî illâ bimâ şâ'e, vesî'a kürsiyyühü's-semâvâti ve'l-ard. Velâ ye'ûdühü hıfzuhümâ. Ve hüve'l-alıyyül azîm.

Meali : Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla.

(255) Allah, O'ndan başka tanrı yoktur; O, hayydir, kayyûmdur. Kendisine ne uyku gelir ne de uyuklama. Göklerde ve yerdekilerin hepsi O'nundur. İzni olmadan O'nun katında kim şefaât edebilir? O, kullarının yaptıklarını ve yapacaklarını bilir. (O'na hiçbir şey gizli kalmaz.) O'nun bildirdiklerinin dışında insanlar O'nun ilminden hiçbir şeyi tam olarak bilemezler. O'nun kürsüsü gökleri ve yeri içine alır, onları koruyup gözetmek kendisine zor gelmez. O, yücedir, büyüktür.

LEV ENZELNÂ - HÜVALLÂHÜLLEZÎ

Bismillâhirrahmânirrahîm

(21) Lev enzelnâ hâze'l-kur'âne alâ cebelil le-ra'eytehû hâşî'am mutesaddi 'am min haşyetillâh., ve tilkel'emsâlü nadribühâ linnâsi le'allehüm yetefekkerûn. (22) Hüvallahullezî lâ ilâhe illâ hû.,

âlimu'l-ğaybi ve'sehâdeti hüve'r-rahmânu'r-rahîm.
 (23) Hüvallahullezî lâ ilâhe ille hû. Elmeliku'l-
 kuddûsu's-selâmu'l-mü'minü'l muheyminü'l-'azîzü'l-
 cebbârul-mutekebbir., subhânallâhi ammâ yuşrikûn.
 (24) Hüvallahü'l-haliku'l- bâri-ü'l-musavviru lehu'l-
 esmâul-husnâ, yüsebbihu lehû mâ fi's-semâvâti ve'l-
 ard. Ve hüve'l-azîzü'l-hakim.

Meali: *Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla.*

(21) *Eğer biz bu Kur'an'ı bir dağa indirseydik, muhakkak ki onu, Allah korkusundan baş eğerek, parça parça olmuş görürdün. Bu misalleri insanlara düşünsünler diye veriyoruz. (22) O, öyle Allah'tır ki, O'ndan başka tanrı yoktur. Görülmeyeni ve görüleni bilendir. O, esirgeyendir, bağışlayandır. (23) O, öyle Allah'tır ki, kendisinden başka hiçbir tanrı yoktur. O, mülkün sahibidir, eksiklikten münezzehdir, selâmet verendir, emniyete kavuşturandır, gözetip koruyandır, üstündür, istediğini zorla yaptıran, büyüklükte eşi olmayandır. Allah, müşriklerin ortak koştukları şeylerden münezzehdir. (24) O, yaratan, var eden, şekil veren Allah'tır. En güzel isimler O'nundur. Göklerde ve yerde olanlar O'nun şânını yüceltmektedirler. O, galiptir, hikmet sahibidir.*

ÂMENE'R-RASÛLÛ

Bismillâhirrahmânirrahîm

(285) Âmene'r-rasûlü bimâ ünzile ileyhi mir rabbihî vel mü'minûn. Küllün âmene billâhi ve melâiketihî ve kütübihî ve rusûlih. Lâ nüferriku beyne ehadin mir

rusülih. Ve kâlû semi'nâ ve eta'nâ ğufrâneke rabbenâ ve ileyke'l- masîr. (286) Lâ yükellifüllâhü nefsen illâ vüs'ahâ. Lehâ mâ kesebet ve aleyhâ mek-tesebet. Rabbenâ lâ tûâhiznâ in nesîna ev ahta'nâ. Rabbenâ ve lâ tahmil aleynâ isran kemâ hameltehû ale'l-lezîne min kablînâ. Rabbenâ ve lâ tühammilnâ mâ lâ tâkate lenâ bih. Va'fü annâ. Vağfirlenâ. Verhamnâ, ente mevlânâ fensurnâ ale'l-kavmil kâfirîn.

Meali: *Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla.*

(285) *Peygamber, Rabbi tarafından kendisine indirilene iman etti, müminler de (iman ettiler). Her biri Allah a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine iman ettiler. "Allah'ın peygamberlerinden hiçbiri arasında ayırım yapmayız. İşittik, itaat ettik. Ey Rabbimiz, affına sığındık! Dönüş sanadır" dediler.*

(286) *Allah her şahsı, ancak gücünün yettiği ölçüde mükellef kılar. Herkesin kazandığı (hayır) kendine, yapacağı (şer) de kendinedir. Rabbimiz! Unutursak veya hataya düşersek bizi sorumlu tutma. Ey Rabbimiz! Bizden öncekilere yüklediğin gibi bize de ağır bir yük yükleme. Ey Rabbimiz! Bize gücümüzün yetmediği işler de yükleme! Bizi affet! Bizi bağışla! Bize acı! Sen bizim mevlâmızsın. Kâfirler topluluğuna karşı bize yardım et!*

SOFRA (YEMEK) DUÂSI

Euzübillâhimineşşeytânirracîm.

Bismillâhirrahmânirrahîm

Elhamdülillâh (3) ellezi et amenâ ve sekânâ ve ce'alenâ mine'l- müslimîn verahmetullâhi veberâ-kâtuhu hêzettaâmi ve'l-âkilin. Nimetu celilillah ve berekâtu halilillah. Şefeat sendenYa Rasûlallah Yiyenlere afiyet, kalanlara selamet. Gelmiş ve geçmişlerimize rahmet. Allahümme zid velâ tenkus bihurmeti'l- Fatiha.

EZAN DUÂSI

Bismillâhirrahmânirrahîm

Allahümme Rabbe hâzihi'd-da'vetittâmeh. Ve's-salâtil-kâimeh. Âti seyyidenâ Muhammedeni'l-vesîlete vel-fadîlete ve'd-deracete'r- rafiah. Veb'ashu mekâmen mahmûdenillezî ve adteh, inneke la tuhlifül-mî'âd.

Şiir: **DUÂ** (21/09/2003 Pazar / Gent)

İbadetin özü duâ,
Mü'minin silahı duâ,
Acziyeti bilmek duâ,
Kederi gideren duâ.

Duâ, edene huzurdur,
Her duâ makbûldür,
İcâbet zamanı vardır,
Duânın edebi vardır.

Aceleci olmamalı,
Ümitsiz olmamalı,
Azim ve sabır olmalı,
Duâya devam olmalı.

Bâzen hemen cevap gelir,
Bâzen bir süre gecikir,
Âhirete ertelenir,
Mutlaka ecir verilir.

Duâ ihlâsla olmalı,
Duâ gönülden olmalı,
Usûlüne uyulmalı,
Kabûle şâyan olmalı.

Rabbimiz, 'duâ edin' der,
'Kullarıma yakınım' der,
Duâları kabûl eder,
Muradları ihsân eder.

Kul, kulluğunu bilirse,
Kalpten O'na yönelirse,
Yalvarmasını bilirse,
Kerîm, Vehhâb O mülkünde... *Hasan Kuş*